

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

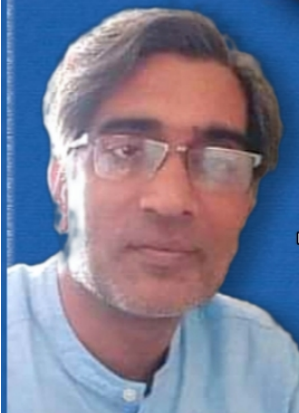
ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ

ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ

ਮੂਲ ਪੁਸਤਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸੁੱਖੀ,
ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਮਰੱਥੀ ਵਾਲੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ,
ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਮੁਕੰਮਲ
ਜੀਵਨ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰੇਮਜੀਤ ਸਿਰੋਹੀ

ਲੇਖਕ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ
ਸੰਸਥਾਪਕ ਯੂ ਐਲ ਐਮ

ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦਿਕ

ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ

ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮਤ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਕਸਦ

ਅਧਿਆਇ - 1

ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ ?

ਅਧਿਆਇ - 2

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀ

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ

ਕੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹਨ ?

ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ ਸੀਮਤ ਹਨ ?

ਜਨਸੰਖਿਆ ਕੰਟਰੋਲ

ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ

ਕੀ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

ਸਿੱਟਾ

ਅਧਿਆਇ - 3

ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ

ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ (ਸਿਸਟਮ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ?

ਕੀ ਸੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ?

ਅਧਿਆਇ - 4

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਸਰੀਰਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਸਮਾਜਿਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਸੰਸਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀ

ਅਧਿਆਇ - 5

ਸੱਚਾਈ

ਪਿਆਰ

ਨਿਆਂ

ਨੇਕੀ

ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ

ਕੁਦਰਤੀ ਦਾ ਅਰਥ

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦਾ ਅਰਥ

ਅਧਿਆਇ - 6

ਨਿਰਪੱਖ ਆਰਥਿਕਤਾ

ਅਰਥ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ

ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ

ਅਧਿਆਇ - 7

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ ?

1. ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ

15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰੂਪ (ਫਾਰਮੈਟ)

ਗਣਿਤ ਦਾ ਸਰੂਪ (ਫਾਰਮੈਟ)

ਬੋਧ ਦਾ ਸਰੂਪ

ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰੂਪ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਖੇਜ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਅਧਿਆਇ - 8

ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੀਤੀ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਵਪਾਰਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਸੰਸਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਾਣ ਇਜ਼ਤ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਬਰਾਬਰ ਕਿਉਂ ?

ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਅਧਿਆਇ - 9

ਸਰਕਾਰ, ਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਯੋਗਤਾ

ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਨੀਤੀ

ਅਧਿਆਇ - 10

ਸਹੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਰਥ (ਮਤਲਬ)

ਕਰਮ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ

ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਕੀ ਹੈ ?

ਕੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ

ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤਹਿ ਕਰਨਾ

ਕਿਰਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ

ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰੂਪ

ਅਧਿਆਇ - 11

ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲਾਭ

ਨਿੱਜੀ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ
ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।
ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ।
ਉਮਰ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ
ਆਤਮਕ ਆਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਅੰਤ
ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ
ਸਾਰੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਅੰਤ
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਸੱਚਾਈ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਕੀ ਦਾ ਉਭਾਰ
ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ

ਅਧਿਆਇ - 12

ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ
ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ
ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ
ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ
ਬੋਧਾਤਮਕ ਪੱਧਰ
ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ

ਅਧਿਆਇ - 13

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਾਅ

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ

ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਅਧਿਆਇ - 14

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ

ਅਧਿਆਇ - 15

ਸਿੱਟਾ

ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨਮਤ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਤਾਰੀਖ :

ਸਰਕਾਰ:- ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਕੌਮੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਜਾਣ।

1 -- ਸਿੱਖਿਆ :- ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਕਾਬਲੀਅਤ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਆਮ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।

2 -- ਰੋਜ਼ਗਾਰ:- ਦੇਸ਼ ਦੇ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ

ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

3 -- ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ :- ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਡਾਕ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਰੇਡੀਓ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪਾਰਕ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਪ੍ਰਤੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ।

4 -- ਸੁਰੱਖਿਆ :- ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਕਾਡਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਜੀਵ ਪਦਾਰਥ, ਰੁੱਖ, ਪੌਦਿਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਮਦਦ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।

ਤੁਹਾਡੀ ਵੋਟ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ? ਹਾਂ ਨਹੀਂ.....

ਨਾਮ.....ਉਮਰ.....

ਲਿੰਗ..... ਨੌਕਰੀ..... ਪਤਾ.....

.....
.....

ਮੋ. ਨੰ. ਈਮੇਲ ਪਤਾ.....

ਦਸਤਖਤ.....

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ?

1. ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ..... 2. ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ.....

3. ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੰਮ..... 4. ਨੇਤਰਤਿਆ ਕਰਮ.....

ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਕੋਡ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ.....

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਕਸਦ

ਮੈਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ, ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ, ਸਜੀਵ ਅਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੋ ਵੀ ਤਜਰਬੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਸਮਝ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਮਨਚਾਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣਗੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਏ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਮਨ-ਇੱਛਤ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਕੋਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਿਆਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਜੀਵਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਤਦ ਹੀ ਉਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਮੈਂ ਦਿਲ ਦੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰੇਮ ਜੀਤ ਸਿਰੋਹੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ

ਸੰਸਥਾਪਕ

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਬੌਧਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੋਵੇਗੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰੇਗੀ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਹੱਸਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਮਿੱਥ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਦੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

ਜੇ ਇੱਥੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਜਾ, ਪਾਠ, ਨਮਾਜ਼, ਦਾਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਮੰਤਰਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰੋ, ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ, ਸਮਾਧੀ ਲਾਉ, ਮੰਦਰ, ਚਰਚ, ਮਸਜਿਦ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਓ। ਲਾਲਚੀ ਨਾ ਬਣੋ, ਜਿੰਨਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰੋ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਆਪਣਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉ। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ਼. ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਟੁੱਟ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਭਰ

ਜਾਵੇਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ ਉਦਾਸ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸਾਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮਜੀਤ ਸਿਰੋਹੀ

ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਲੇਖਕ (ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਾਧਾਨ ਵਿਵਸਥਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ) ਬੁਲਾਰੇ ਤੇ ਸੰਸਥਾਪਕ

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮੁਕੰਮਲ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਇਸ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਹੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਇਥੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ? ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ? ਤਾਂ ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਮਕ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੇਵਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਹੀ ਅਪਨਾਉਣੇ ਪੈਣ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛੀਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਵੀ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਜਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬਣੇਗਾ, ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਾਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ, ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋਗੇ, ਓਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਹਾਂ, ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਜੇ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੇ, ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਕਰੇ। ਉਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਇੱਛਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕੋਗੇ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਗਿਆਨ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਜਾਓਗੇ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਸਮਝ ਸਕੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੀਤੀਆਂ ਕੀ

ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਅਧਿਆਇ - 2

ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ।

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀ

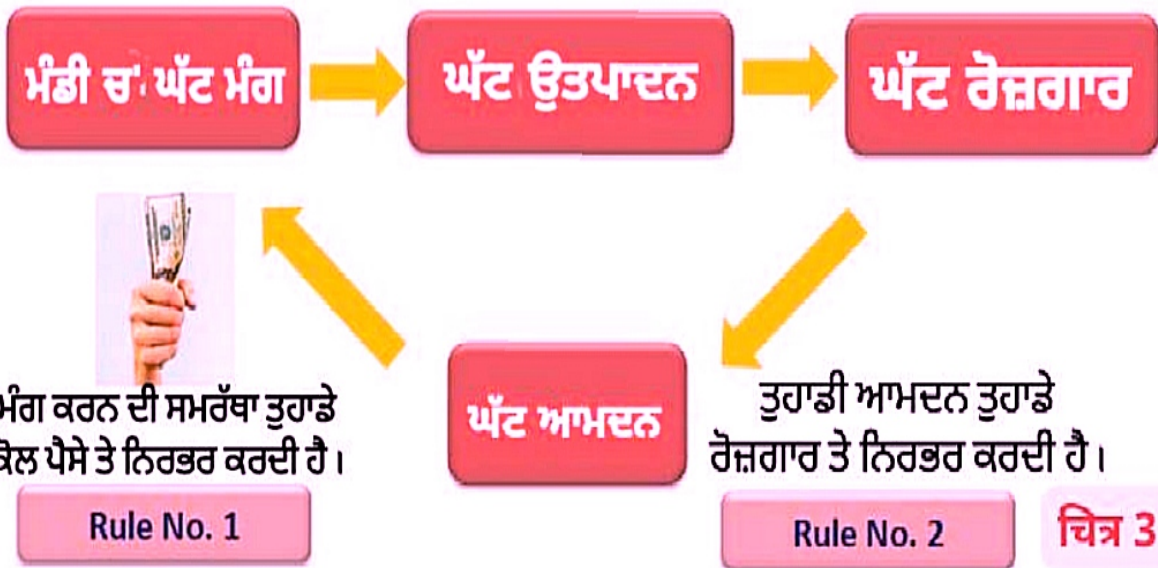
ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਇਸ ਅੱਖੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ।

ਅੱਜ ਤੱਕ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਓਨੀ ਹੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰੰਸੀ ਜਾਂ ਪੈਸਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੰਗ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਘੱਟ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵ, ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭੀਖ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹੀ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਦੀ ਕਮੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਰੀਬ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਮਨੁੱਖ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ, ਸਭ ਦੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਅੱਜ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦਾ। ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕੁਝ ਬਚਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁਣ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਰਕਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। (ਨਾਲ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੋ)

ਮੋਜੂਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸਮਸਿਆਂ

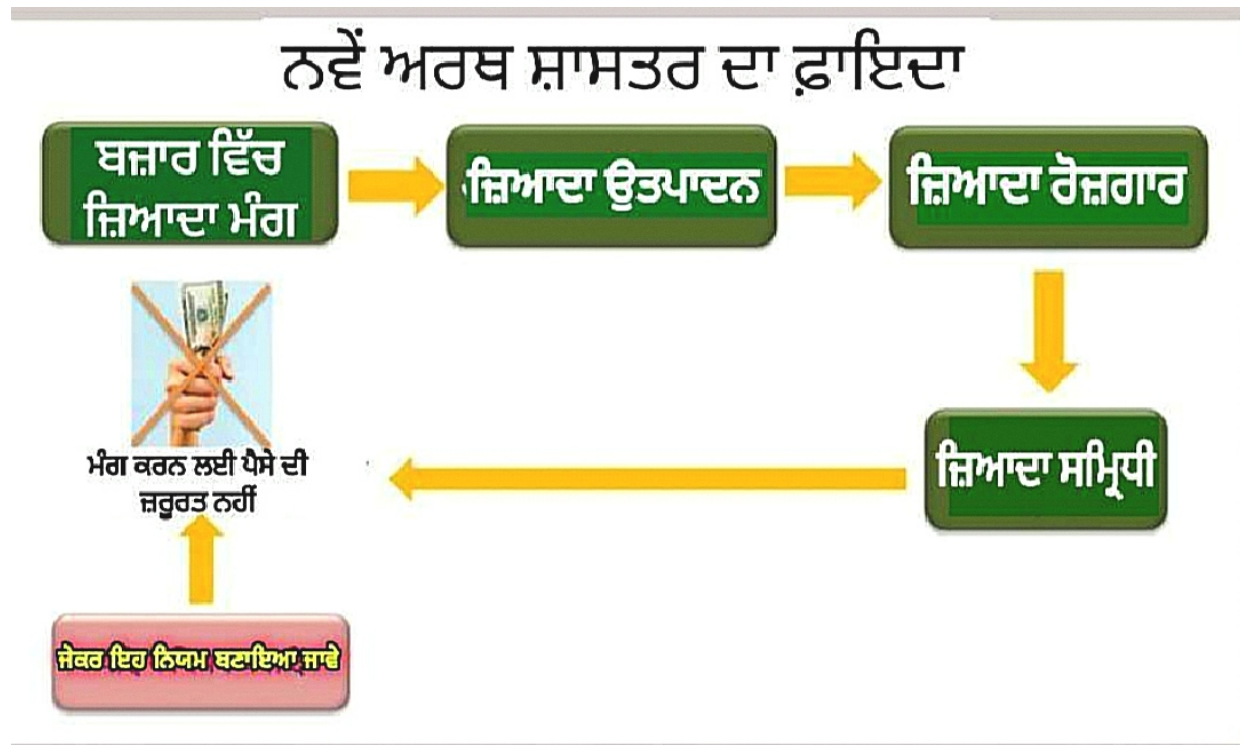
Onkar Singh:

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋੜੀਂਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਚੱਕਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਰੱਖੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਝੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਮਾਣ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੰਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਈ, ਜੇਕਰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੰਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਨ ਹੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਨੀਤੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਗਾਲ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕੋਈ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਗਰੀਬੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੀ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਹ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਦੇਖੋ ਜੋ ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ

ਮੈਂ ਇਸ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਹੁਣ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 100 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਇਸ 100 ਫੀਸਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 100 ਫੀਸਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। 100 ਫੀਸਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ 100 ਫੀਸਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ 100 ਫੀਸਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ 100 ਫੀਸਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਮਿੱਲਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਸੜਕਾਂ, ਪਾਣੀ, ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ, ਭਾਵ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ। (ਨਾਲ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੋ)

ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਨਾ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਸ ਤੁਹਾਡੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸੱਚੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਗੇ। ਲੋਕ ਜੋ ਵੀ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ

ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਮੁਦਰਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੋਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏਗੀ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵਸੀਲੇ ਘੱਟ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪੈਨਲ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਇਕ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਆਨਲਾਈਨ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰ ਸਕਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਹੜੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਪਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਣਕ, ਮੱਕੀ, ਚੀਨੀ, ਦੁੱਧ, ਘਿਓ, ਕੱਪੜਾ, ਤੇਲ, ਮਸਾਲੇ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲ, ਤਿਲ, ਸੈਂਟ, ਮਠਿਆਈਆਂ ਆਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਿਨ, ਹਫ਼ਤੇ ਜਾਂ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਆਧਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਸੀਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ, ਕਾਰ, ਮੋਬਾਈਲ, ਟੀ.ਵੀ., ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ, ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰ ਆਦਿ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸਾਰਾ ਡਾਟਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਾਨੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਆਦਿ ਆਦਿ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਵਿਭਾਗਾਂ 'ਚ ਅਤੇ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਵਿਹਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਸਾਧਨ ਕਿਸ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਧਨ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੋ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਤਦ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਰਦਾ

ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਅੰਕੜੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੌਣ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਔਨਲਾਈਨ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਦਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਇੰਟਰਫੇਸ ਹੋਵੋਗਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮੰਗ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਮਿੱਲਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਹਿਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਆਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਲਗਭਗ 5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਪੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਕੋਰੀਅਰ ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਘਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਜਿੰਮ ਆਦਿ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਘਟੇਗੀ। ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹਨ ?

ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੱਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਹਨ ? ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਨਿਕਲੀ। ਯਾਨੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਵੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੇਅੰਤ ਵਸੀਲੇ ਵੀ ਘਟ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਆਮ ਹੀ ਲੱਗਣਗੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗਲਤ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਕਾਫੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ।

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਬੇਅੰਤ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਮੇਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹਨ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ 100 ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖ ਸਕਿਆ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ 40 ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਲਗਭਗ 25 ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਪਰ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ 100 ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਘਟ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਧਨਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ

ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 100 ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਰਫ 40 ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸਤ, ਇਹ ਕਮਾਲ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਹ ਕੁਝ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੋਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਨੁਭਵ ਹੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵੀ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੂਰਜ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਲਈ ਸੂਰਜ ਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਖੁਦ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੱਥ, ਜਾਣਕਾਰੀ, ਤਜਰਬੇ ਆਦਿ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਸਹੀ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਚਿੰਤਨ ਮੰਨਣ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਨ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਨ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲੇਈਏ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਥੋੜਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਦੁੱਖ ਭੋਗਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਤੁਸੀਂ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ। ਖੈਰ, ਉੱਥੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਗਲਤੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਅਧੀਨ, ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ

ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਵਾਣ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕਮਿੱਕ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੂਜਾ, ਨਮਾਜ਼ ਆਦਿ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਭੋਗਣਾ ਹੈ, ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਬਕਵਾਸ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੈ ਆਦਿ ਆਦਿ। ਹੁਣ, ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਹਨ, ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ (ਉਦੇਸ਼) ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖਰੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ ' ਮੁਕੰਮਲ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਮਜ਼ੇ ਤੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਏ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਆਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਦਸ਼ਾ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਾਂ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਸੋਟੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਉਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਸੌਟੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਚਿੰਤਨ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਿਆ। ਬਾਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਸੀਮਤ ਹਨ ?

ਅੱਜ ਤੋਂ 100 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 1 ਅਰਬ 50 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਕਿੰਨਾ ਨੀਵਾਂ ਸੀ। ਕੋਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 8 ਬਿਲੀਅਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਪਿਛਲੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕ ਫਿਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਆਬਾਦੀ 5 ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਕਾਰ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵੀ ਆਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜੇ ਘਾਟ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਹੁਣ ਹਰ ਸਾਲ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਕਣਕ ਆਦਿ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਾ ਘਟੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਧੂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤ ਸਿੱਧੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਜੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਰੁੱਖ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਲੱਕੜ ਲੋਹੇ ਜਿੰਨੀ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਵਲ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਅਗਲੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਉ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲਈਏ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਸਮਝੋ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਰਲ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਪਾਣੀ ਤਰਲ ਤੋਂ ਭਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਫ਼ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ ਤਰਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਭਾਫ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਕਾਰਨ ਭਾਫ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਬਰਫ਼ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਭਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਭਾਫ਼ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਸਹੀ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ .. ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਫ਼ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਭਾਫ਼ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਸ਼ਪ ਦਾ ਗਠਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਫਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਟਿਕਾਣਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਵਰਤੋਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਥੇ ਭਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਰਤੋਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਭਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਥਾਨ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੱਧਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੇਠਾਂ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਮੱਧ ਤੋਂ ਭਾਫ਼ ਬਣਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਧਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੂਸਰਾ, ਜੇ ਲੋਕ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਰੱਬ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਘੱਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ! ਕੀ ਹੁਣ ਜੇ ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ

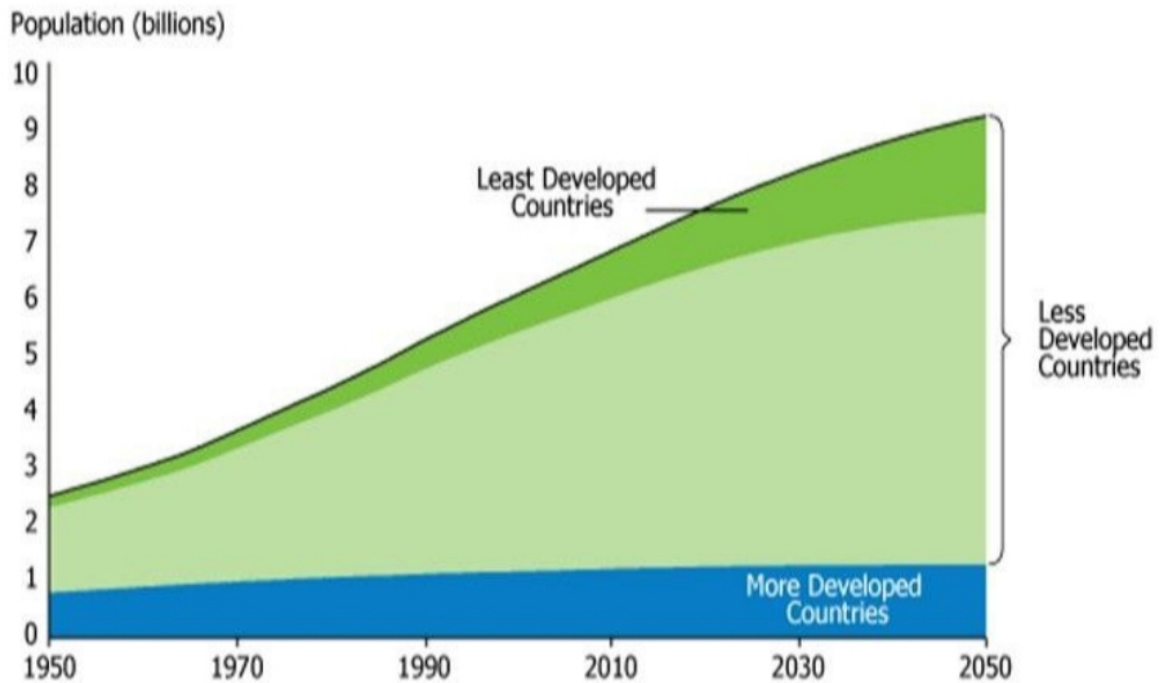
ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਸਰੋਤ ਕਿੰਨਾ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੋਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਜੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਵਿਗਿਆਨ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਧਨ ਘੱਟ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੋਚੇਗਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬਦਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਆਓ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਆਓ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਸਰੋਤ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ 1000 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਭਰਾਵੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1000 ਸਾਲ ਤਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਧਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ? 10000 ਸਾਲ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਜੀਣ ਨਾਲੋਂ 1000 ਸਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1000 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਗੇ? ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਬਾਦੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁਣ ਤੋਂ 1000 ਸਾਲ ਤੱਕ ਜੀ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ! ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਰਹੇ ਜੋ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ 1000 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ! ਹੇ ਭਾਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਥੇ ਹੁਣ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ! ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 1000 ਸਾਲ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜੀਵਨ ਜਈਏ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ 1000 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਪਰ ਅੱਜ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ।

|

ਆਬਾਦੀ ਕੰਟਰੋਲ

ਚੰਗਾ ਸਿਸਟਮ ਲਿਆ ਕੇ ਵੀ ਆਬਾਦੀ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਆਬਾਦੀ ਕੰਟਰੋਲ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਦ ਹੀ ਇੰਨੀ ਆਬਾਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰੋਤ ਕਦੇ ਵੀ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਣ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਸਿਰਫ ਨਾਖੁਸ਼ ਲੋਕ ਹੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਬਾਦੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਜਲਦੀ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਓਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਧ ਰਹੀ ਜਿੰਨੀ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ 1950 ਤੋਂ 2010 ਦਰਮਿਆਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਵਧੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ 'ਚ ਇਹ 2.5 ਗੁਣਾ ਵਧੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੁਝ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਬਾਦੀ ਵਧਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗ੍ਰਾਫ ਨੂੰ ਦੇਖ

ੋ

Source: United Nations Population Division, World Population Prospects: The 2010 Revision, medium variant (2011).

ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਬੇਵੱਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਕੌਣ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੰਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਚਲੇਗਾ। ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਲਾਠੀ ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ, ਕਈ ਵਾਰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਿਰਾਵਟ ਆਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਆਦਿ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਲਓ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਸ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਭਾਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਚਲੋ ਇਹ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ? ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਘੱਟ ਹੋਣਗੇ।

ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਧਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮਾਜਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਧਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 10,000 ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ 10,000 ਕਾਰਾਂ ਰੱਖਣਗੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਆਨਲਾਈਨ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਚਾਹੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਨਲਾਈਨ ਬੁੱਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉੱਥੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਗੱਡੀ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਹੇ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ, ਖਿੜਕੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਲੱਕੜ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਘੱਟ ਸਾਧਨਾਂ ਬਾਰੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਵੋ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ? ਜੇ ਕੰਮ ਲੱਕੜ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਰਜਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਲਈ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਲਈ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਟਕਰਾਅ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁਤੰਤਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕੇਂਦਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਲਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵੇਖੋ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਕੋਈ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਭ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਸੀਮਤ ਹਨ, ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਹਰ ਬੂੰਦ ਬਚਾਓ। ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਬੂੰਦ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਚ

ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੋਕ, ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਖੁਦ ਸਾਰੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਇਹ ਘੱਟ ਹਨ। ਹੇ ਭਾਈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਲਈ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਅਤੇ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੌਣ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਹ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਵਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸਰੋਤ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਣ? ਕੀ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ?

ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੰਗੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ 100 ਫੀਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੰਗੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਹੈ, ਸੀਮਤ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ 1960 ਦੇ ਲਗਭਗ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਨਹਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ ਸਨ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਾਮ ਦੀ ਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਜਿਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਸੋਚ ਵੀ ਸਹੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੋਵੇਂ ਨਾ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਭਰਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈ, ਸੀਮਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੂਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦੂਜੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਰ ਕੋਈ ਯੁੱਧ ਲਈ ਇੰਨੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਸਾਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਵਸੀਲੇ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਜ਼ਬੂਰੀ 'ਚ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖ ਲਵੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੰਮ ਬਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੋਚ ਸਕਣ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜਲਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਫਿਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਅੰਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵੱਲ ਝਾਤ ਮਾਰੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਵੰਡ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗੀ। ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਹਰ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅੱਜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜਮਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ, ਭੂਤਕਾਲ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੁਖਦਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਲੁੱਟ, ਚੋਰੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰਦਾ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾੜਾ ਹੋਣਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੈਠ ਕੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਸਗੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਜੰਗ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਵੇਗੀ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖੋ, ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਘਾਟ।

ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ

ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਖੋ, ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਰੂਪ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ? ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੇ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਧੇਰੇ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਸੁਤੰਤਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਬੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਏ ਬਿਨਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਲਓ। ਹੇ ਭਾਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਐਜ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ

ਵਾਲਾ ਅਮੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਲੈ ਕੇ ਅਮੀਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੇਗਾ? ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਜ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੇਗਾ? ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰ ਬੰਦਾ ਗਰੀਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੇਗਾ? ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਆਦਿ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਈ, ਧਰਤੀ 'ਤੇ, ਕੀ ਉਹ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਹੋਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਆਰਤੀਆਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋ।, ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਓ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਵੀ ਕਰੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਸ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਿਓ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਹੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹੀ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਵੀ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਕਿਉਂ ?

ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਖ ਹੀ ਤਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਸਮਰੱਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀਣਤਾ ਤੇ ਇਰਖਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਗ਼ਰੀਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਰਥਿਕ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਯੁੱਧ, ਲੁੱਟ, ਝੂਠ, ਅਹਿੰਸਾ, ਹਫਤਾ ਵਸੂਲੀ, ਬੱਚੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ, ਮਿਲਾਵਟ, ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਆਦਿ। ਫਿਰ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਗਾ ਕੇ ਵੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੀ ਮੁੱਢਲਾ ਤੇ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ।

ਆਓ ਹੁਣ ਉਸ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅੱਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਲੋਕ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੋਸਤੋ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਭੋਗਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭੋਗਣ ਦੀ ? ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈਏ, ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ, ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁੱਖ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੁਹਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗੀ, ਭਾਵ ਤੁਸੀਂ ਸੁਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹੋਗੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਸਦਾ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇਗਾ। ਨੰਬਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭੋਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਅਤੀਤ ਭਾਵ ਉਸਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਯਾਦਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਭੈੜੇ ਅਤੀਤ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਪਾਉਂਦਾ। ਹੁਣ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਉਣਾ ਤਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕਣਗੇ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿਮਰਨ, ਸਮਾਧੀ, ਧਿਆਨ ਆਦਿ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਅਪਰਾਧੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਹੀਣ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਤਿਆਗ, ਤਪੱਸਿਆ, ਕਸ਼ਟ, ਸਵਰਗ ਦੀ ਕਲਪਨਾ, ਇਹ ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਧਨਾ, ਇਹ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਹ ਧਰਮ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿਰਫ ਹੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਲ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ, ਠੀਕ

ਅੱਜ ਦੀ ਨਾ ਸਮਝ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਆਸ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਲ ਲੱਭ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਵਰਗ, ਬੈਕੁੰਨ, ਜੰਨਤ ਆਦਿ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਗਵਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਰੀ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਹੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਦੇ ਅਤੇ ਦੰਗੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦਾ ਡਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਵੇਂਗਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਸਿਮਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਅਤੇ ਮਿਰਚਾਂ ਲਟਕਾਉਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਮਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੰਦਰ, ਮਸਜਿਦ, ਚਰਚ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸੁੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਣੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਿਖਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੱਚੇ, ਜਵਾਨ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੇ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿੰਨਰ, ਹਰ ਕੋਈ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਕੀ ਆਵੇਗੀ। ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਬੋਲੋ, ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ, ਦਿਆਲੂ ਬਣੋ ਆਦਿ। ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਅਨੈਤਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜਾਂ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਇਸ ਲਈ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਖੋਹਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਦੁਖੀ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੀਏ? ਹੁਣ ਜੋ ਖੁਦ ਦੁਖੀ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰੇਗਾ? ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਹੈ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਵੰਡੇਗਾ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕੋਲ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਲਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ

ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਤਦ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕੀ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਅਤੇ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁੱਖੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਦੁਆਰਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਏ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਵੀ ਸੁਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲੀ ਨਾਲ ਘਿਓ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਤਾਂ ਉਂਗਲੀ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਘਿਓ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਔਖਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਾਫੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1000 ਲੋਕ ਸੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 10 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। 1000 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ 10 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10 ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 990 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਾਲਤ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਰੋਟੀ ਖਾਣਾ ਨੂੰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਬਿਮਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਾਪੇ ਬੇਵੱਸ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਮਜ਼ਬੂਰ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੱਚਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਗਲਤ ਰਾਹ ਅਪਣਾ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਟਾ

ਦੇਸ਼ੋਂ, ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਨਾ ਚੁਣੇ ਹੁੰਦੇ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਭ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। ਦੇਸ਼ੋਂ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਭ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਲੋੜ ਬਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਮੈਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀ ਹੈ ਆਦਿ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਕਿ ਕੀ ਕਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਮੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਕਮੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਾ ਹੋ ਜਾਓ, ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜੇ ਕਮੀਆਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੱਲ ਵੀ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਦੇਸ਼ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵਿੱਦਿਆ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲਾ ਵੱਡਾ ਘਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਹੁਣ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਉਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੀ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪੈਣਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਆਓ ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ, ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਆਓ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ।

ਅਧਿਆਇ-3

ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਿਧਰ ਵੀ ਦੇਖੋਗੇ, ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕੋ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਹੋਂਦ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਜਾਂ ਸੱਚ ਹੈ।

ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਹਰ ਕਦਮ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਖੁਦ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਲਈਏ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਰਬਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਕੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਭਿੰਨਤਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ। ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਛੋਹ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਸੁਆਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਗੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਅੰਤਰ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅੰਤਰ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ

ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਿੰਨੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ। ਦੂਜਾ ਤੱਥ ਜਾਂ ਸੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਤੀਜਾ, ਇੰਨੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਤੱਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਊਰਜਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਅੱਗ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਆਕਾਸ਼, ਵਾਯੂ, ਅੱਗ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅਸੰਤੁਲਨ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੱਤ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਤੱਤ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋ ਕੇ ਪੂਰਾ ਸੰਸਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੁੱਖ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹੀ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ, ਪੱਤੇ, ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਬੀਜ ਹਾਂ। ਜੇ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹਾਂ। ਸੋ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੂਲ ਇੱਛਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੋ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਛਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੀਜਾ ਤੱਥ ਜਾਂ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਤੱਤ ਨੇ

ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਹੀ ਬੀਜ ਦਾ ਰੁੱਖ ਹੋਵੇ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਹੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਆਪ ਹੀ ਰਚਨਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੌਥਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਯਾਨੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਦਾਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਕਦੇ ਉਦਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਸੋ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਡੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹਾਂ। ਦੂਜਾ, ਉੱਪਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ। ਤੀਸਰਾ, ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੂਲ ਇੱਛਾ ਇੱਕੋ ਹੈ - ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ। ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ?

ਹੁਣ ਸਿਸਟਮ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਵਾਕਈ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਹੀ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਸਟਮ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ। ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਆਓ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੀਏ।

ਆਉ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਥਿਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਵਾਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪਹਿਲਵਾਨ ਵਰਗਾ ਬੰਦਾ ਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਦਮੀ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕੇਗਾ? ਕੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਪਹਿਲਵਾਨ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਲੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਂ ਇਹ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਜੇ ਇਹ ਬੰਦਾ 50 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਾਈ ਦਾ 10ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ 50 ਲੋਕ ਕੀ ਕਰਨਗੇ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 10ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਦੇਵੋਗੇ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰੋਗੇ? ਇਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 50 ਲੋਕ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਕੱਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਨਾ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੋਈ ਗਰੁੱਪ

ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਕੁਝ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯਮ ਵੀ ਬਣਾਉਣਗੇ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਪਏਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਾਵੇ, ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਸਿਸਟਮ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੱਲ ਸੁਝਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਗਰੁੱਪ ਨਾ ਬਣੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਨਾ ਬਣੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਹੁਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਓ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਬਲ 'ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਭਾਈ, ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ? ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਹਲ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਵੋਗੇ? ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਈ ਜੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਰੋਕ ਰਹੇ ਹੋ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈਏ, ਇਹ ਇਕੋ ਗੱਲ ਹੈ? ਜੇ ਵੀ ਮਦਦ ਲਵੇਗਾ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਲੱਭੇਗਾ। ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਵੀ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਠੀਕ? ਭਾਵ, ਮਦਦ ਲਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜੋ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਓ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ, ਇਕੱਲੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਵੀਰ ਜੀ, ਔਖਾ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਵਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁੱਖ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ? ਅਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭੋਗ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਸੈਕਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ, ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਲੋੜ ਹੈ? ਦੂਜਾ, ਸੰਭੋਗ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਾਣੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ? ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਕੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਈ ਸਾਧਨ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਖੁਸ਼ੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਵਸਥਾ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕੌਣ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਤਬਾਹ ਕਰੇਗਾ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਸਟਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਸਿਸਟਮ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਟਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਸੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ (ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਗ਼ਮੀ) ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ?

ਹੁਣ ਦੂਸਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ, ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਸੁੱਖ ਹੋਵੇ ? ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਆਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੋ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੀ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਾਧੂ-ਸੰਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਜੇਕਰ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਨਾਲ ਆਵੇਗੀ ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਫਿਰ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ? ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਧੂ-ਸੰਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਹ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੀਰ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੀਆਂ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋਗੇ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ।

ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਥਨ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਕੇ ਹਨ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਸਮਝੋ, ਇਹ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਆਦਰਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਮਿਲਿਆ। ਹੁਣ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਾ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਓ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਪੂਰੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਸਗੁੱਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣ 'ਚ ਆਨੰਦ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੇਟ 'ਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਟ 'ਚ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਟ 'ਚ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਾਨੂੰ ਜੀਭ ਤੋਂ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਪੇਟ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਰਸਗੁੱਲਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਸਗੁੱਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਦਾਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਮਨ ਲਵੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ 10 ਕਿਲੋ ਰਸਗੁੱਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਾਰੇ ਰਸਗੁੱਲੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਰਦ ਦੇਣ ਲੱਗੇਗੀ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਦੇਖੋ, ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਤਾਂ ਆਓ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਸਗੁੱਲੇ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਹੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਰਸਗੁੱਲੇ ਖਾਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਬਿਨਾਂ ਇੱਛਾ ਦੇ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਕਦੇ ਸੁੱਖ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਦੁੱਖ, ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਗ਼ਮੀ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਸੀ, ਉਹ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਛਾ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਦੁੱਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਉਦਾਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਇੰਨੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਵ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਦੱਸੋ, ਜਿਹੜਾ ਨਾ ਸੁਖ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁੱਖੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ਼ਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਜੀ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਸ ਸਿਸਟਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ।

ਜੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖੀਏ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹਾਂ। ਦੂਜਾ, ਉੱਪਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ। ਤੀਸਰਾ, ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੂਲ ਇੱਛਾ ਇੱਕੋ ਹੈ - ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ। ਚੌਥਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ - 4

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਮਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਜੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਤਜਰਬਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਤੋੜਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮਝ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1. ਗਿਆਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ
2. ਕੰਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ
3. ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ
4. ਆਰਾਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਇੱਥੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜਾਣਨਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੰਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਜੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰਮ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਭੋਗ-ਵਿਲਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ, ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੇਡਦੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਡਾਂਸ, ਸੰਗੀਤ ਆਦਿ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1. ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ
2. ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀ
3. ਸਮਾਜਿਕ ਖੁਸ਼ੀ
4. ਸਮੁੱਚੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਇੱਥੇ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੀਵ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਰੁਟੀਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੱਪੜੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹਿਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਹ ਕੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜੀਵ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਬੰਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ, ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਕੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਭੌਤਿਕ ਸੁਖ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਸੁਖ ਮਮੂਲੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

1. ਸਰੀਰਕ ਆਨੰਦ
2. ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ
3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ
4. ਚੇਤਨ ਖੁਸ਼ੀ

ਸਰੀਰਕ ਆਨੰਦ:-

ਭੋਜਨ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਸੁੱਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਰੀਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਜਨ ਵਜੋਂ ਲੈਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਰੀਰ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੌਣਾ, ਲੇਟਣਾ, ਬੈਠਣਾ, ਸੈਰ ਕਰਨਾ, ਦੌੜਨਾ, ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ, ਕਸਰਤ ਕਰਨਾ, ਨਹਾਉਣਾ, ਮੌਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਪੜੇ ਚੁਣਨਾ ਆਦਿ ਸੈਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਰਾਕ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਹੋਵੇ, ਦੂਜਾ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਾਸੀ ਭੋਜਨ ਆਦਿ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਕ ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰਾ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਕਸਰਤ, ਲੇਟਣਾ, ਬੈਠਣਾ ਆਦਿ ਆਰਾਮਦਾਇਕ, ਸੁੰਦਰ ਆਦਿ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।

ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ :-

ਮਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਨੰਦ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਆਨੰਦ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧੁਨੀ, ਛੋਹ, ਰੂਪ, ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਗੰਧ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕੇਵਲ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿਕਸਤ ਅਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ

ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਉੱਡਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਮਨੁੱਖ ਬਾਹਰੀ ਪੁਲਾੜ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਿਲਚਸਪ ਸ਼ਬਦ, ਦਿਲਚਸਪ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਛੋਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦਿਲਚਸਪ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਦਿ। ਉਹ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਦਿਲਚਸਪ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦਿਲਚਸਪ ਡਾਂਸ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੁਆਦੀ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੁਆਦੀ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਸੁਗੰਧ ਨੂੰ ਸੁੰਘਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਤੋਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੇਡਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚੀ ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਹੀ ਕਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਂਗ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਲਈ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇ ਆਦਿ।

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ :-

ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ, ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ, ਭਰਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ, ਭੈਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ, ਦਾਦੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੁੱਖ ਆਦਿ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਪਿਆਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਜਿੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਓਨੀ ਹੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸੀਨ ਵੀ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ :-

ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜੋ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚੇਤਨਾ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਨ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣਾ, ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਤਮਕ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੱਥਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੱਚਾਈ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਤੱਤ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ। ਇਸ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਇਸ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੁਦਰਤ ਅਰਥਾਤ ਸੱਚ ਬਣ ਗਈ। ਸੋ, ਸੱਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਖ ਅਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ:-

ਨਿੱਜੀ ਸੁੱਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਤ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ - ਉਹ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਥੋੜੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਸਟਮ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਜੋ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਿਹਾਰ ਪਿਆਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਜੋ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਮਾਜਿਕ ਖੁਸ਼ੀ :-

ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਾਣੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਗਠਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ - ਸਾਮ + ਅਜ, ਸਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਅਜ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਮੂਹ ਭਾਵ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਜੋ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਹਿਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਗਿਆਨ, ਤਕਨੀਕੀ ਉਸਾਰੀ, ਚੰਗੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਆਦਿ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ।

ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਿਆਂ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਸੱਚ ਜਾਂ ਪਿਆਰ। ਇਨਸਾਫ਼ ਕੀ ਹੈ ? ਇੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਸ ਗੱਲ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਮੂਲ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਾਣਨ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

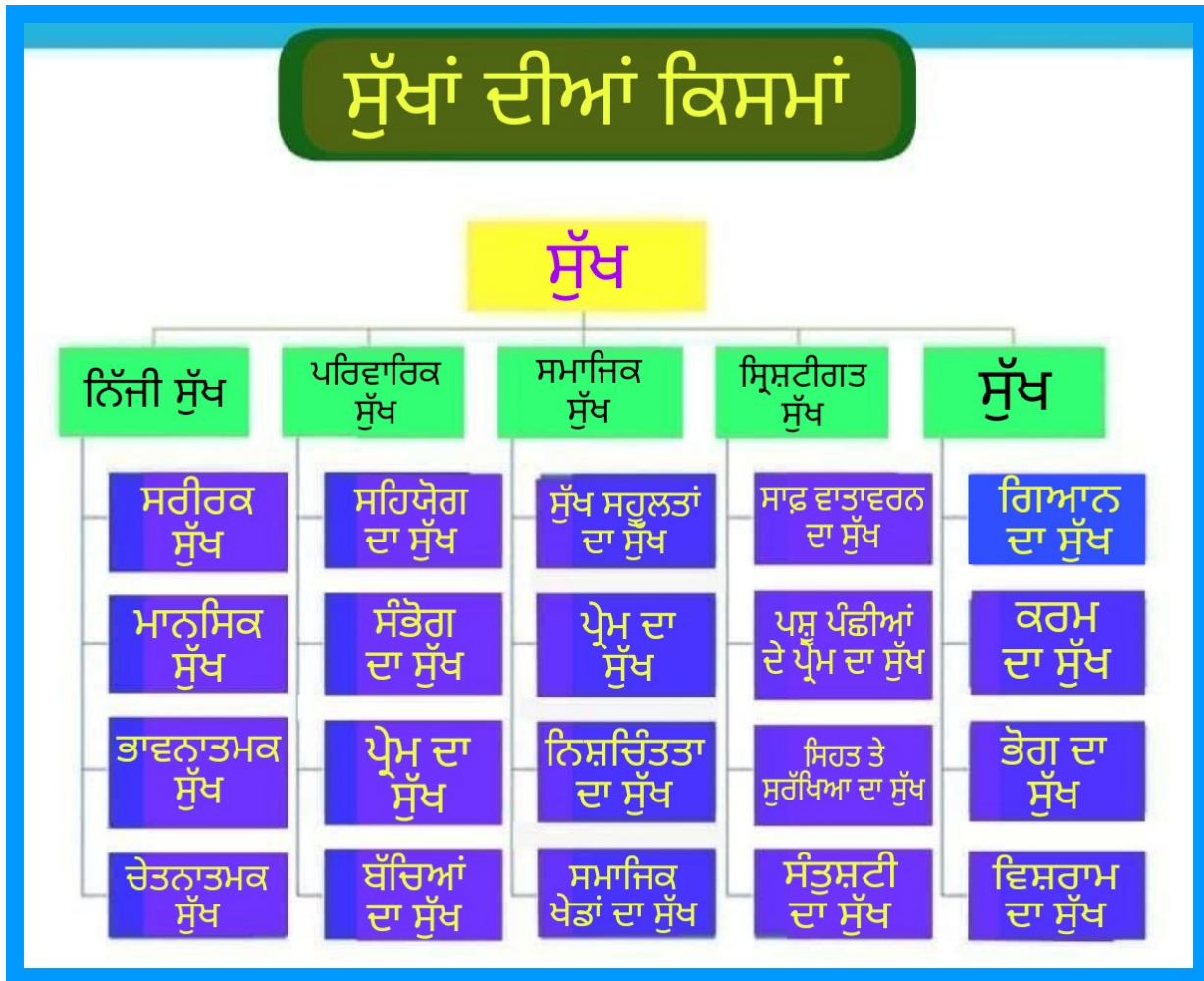
ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਖੁਸ਼ੀ :-

ਸਮੂਹਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰਹਿਣ। ਜੇ ਕਿ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਵਸਥਾ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ, ਰੁੱਖ-ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦੂਜੀ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਾਨ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੇਤੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਕੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਫਰਕ ਕਰੇਗਾ ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ

ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਕਸਿਤ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਨਰਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ

ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਨਰਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ, ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਰਮ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰੁਸਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨੇਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੇ ਵੀ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨੇਕੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

4. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨੇਕੀ ਹੈ। ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੇਕੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਮੂਹਿਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹਿਕ ਦੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਚਾਰੇ ਸੁਖ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਉ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ।

ਅਧਿਆਇ - 5

ਸੱਚ

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਹਾਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਿਸਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਸਾਧਾਰਨ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵੱਖਰਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅੱਧਾ ਸੱਚ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਹਾਂ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਏਕਤਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਵਰਗੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਟਹਿਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਆਪਣੀ ਮਨਚਾਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਸੰਦ-ਨਾਪਸੰਦ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਵੀ ਸੱਚ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਦੁਖਦਾਈ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੋਕ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮੰਗਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਿਆਰ

ਪਿਆਰ ਸੱਚ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ। ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਉਨੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਮੋਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਪਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਖਿੱਚ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਆਓ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ। ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਥੋੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਮੇਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ ਅਸਲ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ

ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਟਾਹਣੀਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਮ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇ, ਤਦ ਇਸ ਖਿੱਚ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਦੀ ਆਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਪਿਆਰ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਜੀਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਟੀਚਾ ਬਣਨ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਆਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਪਿਆਰ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਆਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਪਿਆਰ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਚਾਰ ਪੱਧਰ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਹੈ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਲਈ ਪਿਆਰ। ਜਿਸ ਪੱਧਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਵੀ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਨਤੀਜਾ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ।

ਨਿਆਂ

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਨ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜੋ ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੋਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਆਉਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਤੱਤ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ - ਸਭ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਮਿਲ ਜਾਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਏ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸੁਖੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਛੁੱਕ ਸੁਖ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਸਦਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਨਿਆਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜੋ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਸਾਧਨ ਹਨ ਉਹ ਸਭ ਨੂੰ ਸਭ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਭ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਿਆਂ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕਿ ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ, ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਹੁਣ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਣ ਤੇ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵੈਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਇਸੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਸਭ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਾ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਵੰਡ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਂ ਧਰਾਤਲ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਤਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੁਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਉਤਸਾਹ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਤਨਾ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਖ ਹੈ ਉਤਨਾ ਕਰਮ ਮਿਲ ਜਾਏ, ਜਿਤਨਾ ਭੋਗ ਵਿਚ ਸੁਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਤਨਾ ਭੋਗ ਮਿਲ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਜਿਤਨੇ ਸੁਖ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਇਹੀ ਨਿਆਂ ਹੈ। ਅਤੇ

ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭਕੁਛ ਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਨਿਊਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਾਂ ਦੀ ਜਿਤਨੀ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇ ਵਿਵਸਥਾ ਉਤਨੀ ਵੀ ਅੱਗੇ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਭ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਿਉਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਛੀਨਾ ਝਪਟੀ ਆਦਿਕ? ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸਨ। ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਕਹਾਂਗੇ? ਸਾਰੇ ਆਰਾਮ ਤੋਂ ਸੁਖ ਭਰੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੋਂ ਜੀ ਜਾਣਗੇ। ਬਸ ਇਸੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।

ਨੇਕੀ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੱਕਰਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉਪਾਅ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੂਸਰਾ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਗੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੇਕ ਕਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨੇਕੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ (ਮਾਪਦੰਡ, ਕਸੇਟੀ)

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲ ਜੋ ਸੱਚ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਕੀ ਹਨ, ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਿੜਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇ। ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਿੜਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਭੈੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਬਰਦਸਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਹੋਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਲੋਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਜੋਰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁੱਖ ਹੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੁੱਲ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲ ਸਹੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਇੱਕ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖਿੜੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਸੇਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੇ ਜਾਂ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਾਰ ਫੁੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੜ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ।

ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਸੱਚ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਹੀ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਸਹੀ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਨੇਕੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜੋ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੇਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੁਣ ਹੈ। ਨੇਕੀ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ

ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਸਲਨ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੇ ਇਲਾਜ ਆਦਿ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਜੰਗਲ ਸੁੱਕ ਜਾਣ ਅਤੇ ਘਾਹ-ਫੂਸ ਸੁੱਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਨਹਿਰ ਬਣਾ ਕੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਮੀਂਹ ਪਵਾਈਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨੇਕੀ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਮਝੋ।

1. ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੀ ਉਹ ਹੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਹੈ। ਜੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਸੀ ਉਹ ਹੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਮੂਲ ਤੱਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕੇਵਲ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਤੋਂ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਮੂਲ ਤੇ ਅਸਲੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੁੱਢਲੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਸੱਚ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

2. ਜੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਤਵਿਕ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨੂੰ ਸੁਭ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੀ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਸੱਚ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮਿਲਵਰਤਣ ਨੂੰ ਨੇਕ ਕਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਆਓ ਹੁਣ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤੀ ਦਾ ਅਰਥ:-

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਤੱਕ ਰਚਿਆ ਕੰਮ ਭਾਵ ਜੇ ਵੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਕੁਦਰਤੀ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਭਾਵ, ਜੇ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਕਹਾਂਗੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਗੰਗਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ

ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਰਥ:-

ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੁਚੱਜੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਬਣਾਈ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਭ ਦੇ ਸੁੱਖ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਭੋਗ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਗੀ ਹੋਈ ਕਣਕ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਬਾ ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਣ ਦਾ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਕਣਕ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਗਾਉਣਾ, ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ, ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪੀਸਣਾ, ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਸਮੇਸੇ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਪਰਾਂਠੇ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਕਵਾਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤੱਤ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ।

ਹਾਂ, ਕੁਝ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਬਾਕੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਸੀਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਰਗ ਵਰਗਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਦਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਨਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਹਿ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ। ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਏ 6

ਨਿਰਪੱਖ ਆਰਥਿਕਤਾ :-

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਧੁਰਾ ਉਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ 'ਤੇ ਹੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਅਰਥ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਾਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਪੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਮਾਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਥਿਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਹਰ ਕੋਈ ਮਿਲੇਗਾ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਵਰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਦੇਖਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1% ਲੋਕ 70% ਦੌਲਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਗਲਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਘਟਿਆ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਫੜੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਚੰਗਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਰਪੱਖ ਅਰਥਚਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਲਾ ਕੱਟਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਰੰਤਰ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗ਼ਰੀਬ ਵਰਗ ਭਾਰੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਵਰਗ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਜੋ ਮੈਂ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਝ ਜਾਓਗੇ। ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲਿਆਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਓ। ਫੈਸਲਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਂ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ। ਆਓ ਇਸ ਨਿਰਪੱਖ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ।

ਅਰਥ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ:-

ਜੋ ਵੀ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਨਰਥ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਜੋ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਰਥ ਹੈ, ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਰਥ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਰਥ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਰਥਕ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਨਰਥ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸੁਖੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜੇ-ਮਹਾਰਾਜੇ ਬਲ ਨਾਲ ਮਹੱਲ ਆਦਿ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ ਕਸੇਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ। ਜੇਕਰ ਅਰਥ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੁਖੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਰਥ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵਪਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਅਰਾਮ ਨਾਲ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਹ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਮੰਗ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੰਡ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਤੁਲਨ ਰਹੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਕਮੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਵੀ ਮੌਸਮ ਆਦਿ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਸੋਕਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਫ਼ਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਫੌਰੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਸਕੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪਲਾਈ ਮਿਲੇਗੀ। ਨੰਬਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੰਗ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਆਦਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੁਢਲੇ ਵਸੀਲੇ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਹੀ ਇੱਕ ਕੁੰਜੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਮੰਗ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੱਸ ਉਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਲਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ, ਤਬਾਹੀ ਵਾਲਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ, ਦੁੱਖੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨਿਰਪੱਖ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ :-

1. ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲੀ 3 ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - ਮੰਗ, ਉਤਪਾਦਨ, ਵੰਡ।
2. ਨਿਰਪੱਖ ਤਿੰਨੋਂ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ।
3. ਨਿਰਪੱਖ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ।
4. ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਜੋ ਚਾਹੁਣ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।
5. ਸਿੱਖਿਆ, (ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ) ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।
6. ਸਭ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ, ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ।
7. ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਕਸ਼ ਆਦਿ ਚਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

1. ਸਰੋਤ, ਵਸੀਲੇ
2. ਸੱਭਿਆਚਾਰ
3. ਸਭਿਅਤਾ
4. ਅਸੂਲ

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਹਰ

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜਾ, ਘਰ ਆਦਿ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਰਥਾਤ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਵੇ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ। ਜੀਵਨ ਕੀ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਦਿ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਹਿਜ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਗੜੇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਹੀ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਤੁਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਨਗੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਦੁਖਦਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਉਪਯੋਗੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਪਯੋਗੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਸੁਧਰੇਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਲਤ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਆਦਤਾਂ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ਼ਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਆਵੇਗੀ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਜਦੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵਸੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭਿਅਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ, ਸਭਿਅਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ। ਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ। ਇੱਥੇ ਸਭਿਅਕ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ। ਸਭਿਅਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਧੀਆ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਭਿਅਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਾਂਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਸਿਰਫ ਸਭਿਅਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਜੀਵਨ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਸਾਡੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਡੇ ਸਾਧਨਾਂ, ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਸਾਡੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ, ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੱਤ ਹੀ ਕਈ ਕੁਝ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ (ਉਹ ਤੱਤ) ਨਿਰੰਤਰ ਖੁਸ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਆਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦਾ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਟੀਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਸਹੀ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ

ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ।

ਅਧਿਆਇ - 7

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ ?

ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

1. ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ।
2. ਪਰਿਵਾਰਕ ਕੰਮ.
3. ਸਮਾਜਕ ਕਾਰਜ.
4. ਸਮੂਹਿਕ ਕੰਮ.

ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਹਾਉਣਾ, ਖਾਣਾ, ਪਹਿਰਾਵਾ, ਖੇਡਣਾ, ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ, ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ, ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ, ਘਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਭਰਨਾ। ਪਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਲਗਭਗ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਉਥੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ।

ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ-ਸਿਖਲਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਣਜ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ - ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਆਵਾਜਾਈ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ, ਡਾਕਖਾਨਾ, ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ - ਨਿਆਂਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਸਪਤਾਲ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਬੀਮਾ ਆਦਿ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਭਾਵ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਮ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕੰਮ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।

1. ਅਧਿਆਪਨ-ਸਿਖਲਾਈ

2. ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ
3. ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ
4. ਸੁਰੱਖਿਆ

1. ਸਿੱਖਿਆ - ਸਿਖਲਾਈ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕੁਝ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਕਸਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਫਲਸਫਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ? ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਸਕੇ। ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੋ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁੱਖੀ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ 'ਸਿੱਖ' ਮੂਲ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਭਿਅਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਨ ਬੁੱਧੀ ਹਿਰਦੇ ਮੈਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੱਭਿਅਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭਿਅਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਭਿਅਕ ਬਣ ਸਕੇ ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਰਮ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਮਨਚਾਹੇ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅੰਦਰ ਚਤੁਰਭੁਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ- ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਹਿਰਦੇ ਅਤੇ ਮੈਂ। ਮਨ ਅੰਦਰ ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੀ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ(ਅੰਦਰੂਨੀ ਚਤੁਰਭੁਜ) ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਹਿਰਦੇ, ਮੈਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਲਈ ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਹਿਰਦੇ ਅਤੇ ਮੈਂ। ਮਨ ਦੇ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ, ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਲਈ ਗਣਿਤ ਦੀ, ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੇ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਜੀਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੀਆਂ ਚਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਉਸਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

15 ਸਾਲਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼:-

ਇੱਥੇ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ - ਆਮ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼। 15 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਸਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਦੇ ਵੀ ਫੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਜਨਰਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਸ਼ਾ, ਗਣਿਤ, ਬੋਧ, ਸਧਾਰਨ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਸ਼ਾ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇਗੀ, ਗਣਿਤ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇਗਾ, ਬੋਧ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਮੈਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ-ਗ਼ਲਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਚਰਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਨ ਤਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਮਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਉਦਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਮਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਤਾਰਤਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਇੰਨੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਭੌਤਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੁਖੀ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਮਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਈ ਵਿਕਲਪ ਲੱਭਣਾ ਹੈ। ਮਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਤਿਆਰ ਕਰੇ। ਅਤੇ ਮਨ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਦਿਮ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਸ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ? ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਗਣਿਤ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਦੂਜਾ ਕਾਰਕ,

ਬੁੱਧੀ, ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੀ ਗਣਿਤ ਹੈ। ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਰ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 5 ਤੋਂ 8 ਜੋੜਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਫੈਸਲਾ 13 ਆਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰੁਕਦੇ ਹੋ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਲੈਣ ਦਾ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਕਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਠੀਕ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਤਾਂ ਕੀ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ 'ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ' ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਦਾ ਕਸੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਕਲ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਕੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ? ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਕੀ ਹੈ? ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਂ, ਸਰ, ਤੁਹਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੇ ਮਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬੋਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਮਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ। ਬੋਧ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਮ ਗਿਆਨ। ਬੋਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਮ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬੈਠਣਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਸੌਣਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਚੱਲਣਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਹੈ, ਕੀ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਹੈ, ਕੀ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣੇ ਹਨ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ,

ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ ਆਦਿ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੁੱਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੇ ਬੋਧ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੰਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਹੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ। ਬੋਧ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਬੋਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਅਜਿਹੀ ਵਿੱਦਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨਾ ਲੱਭਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੋਧ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੰਨੀ ਲੰਬੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਤੀਜਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਅੰਤਰਕਰਣ ਦੇ ਚੌਥੇ ਤੱਤ, ਮੈਂ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਮੈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਇਸੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਉਮੈ ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇਸੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚਿੰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਿਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਰਮ ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਉਮੈ ਮੈ ਦੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਉਮੈ ਮੈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇਸ ਹਉਮੈ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ

ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਫਲਸਫੇ (ਦਰਸ਼ਨ) ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਸ਼ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਤੈਅ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਾਸਫੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੀਵਨ ਕਿਉਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਫਲਸਫਾ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ, ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਆਦਿ। ਮੈਂ ਦੀਆਂ ਕਿੱਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਹਉਮੈ ਬਣਾਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਸਾਰੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਇਹ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕੇ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ 'ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਜੀਵਨ ਕਿਉਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਜੀਵਨ ਪਲ-ਪਲ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ', ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ .. ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਹਲਕਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੇਕਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਭਾਵ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਹੋਵੋਗੇ, ਭਾਵ, ਤੁਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹੀ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ, ਫਿਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ? ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿਓਗੇ, ਕੀ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਤਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕਾਂ? ਤਾਂ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਾਂ! ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਦੇਸ਼, ਇਹ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਥੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕਤ ਹੋ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਹੰਗਾਮਾ ਕਿਉਂ? ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਫਲਸਫਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਹੁਣ ਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਫਲਸਫਾ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਭਾਵ: ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲਸਫਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਜਿਸਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਫਲਸਫਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਧਰਮ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਧਰਮ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੀ ਇੱਕ ਫਲਸਫਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਧਰਮ ਵੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ। ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਹਿਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਵ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਰਮ ਕੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਹ ਧਰਮ ਜਾਂ ਉਹ ਫਲਸਫਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਜਾਂ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ, ਠੀਕ ? ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਧਰਮ ਕਿਵੇਂ ਚੁਣੇਗਾ ? ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਇੱਕੋ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਿਓ, ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫਿਰ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ? ਮਤਲਬ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 24 ਕੈਰੇਟ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ 16 ਕੈਰੇਟ ਸੋਨਾ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕੋਗੇ।

ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਧਰਮ ਬਹੁਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਵੀ ਵਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ? ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜ਼ਤ ਮਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਕੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ? ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਹੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਇੱਕ ਐਸਾ ਨਵਾਂ ਫਲਸਫਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਈ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਾਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਡਰ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਸਕੀਏ ਆਦਿ।

ਫਿਲਾਸਫੀ(ਦਰਸ਼ਨ, ਧਰਮ) ਡਰ ਜਾਂ ਲਾਲਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਵਰਗ ਆਦਿ ਦੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਨਰਕ ਦੇ ਡਰ ਆਦਿ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਲਸਫਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਸੱਚ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਕੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਫਲਸਫਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਹੀ ਫਲਸਫਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਹੰਕਾਰ ਅਰਥਾਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਫਿਲਾਸਫੀ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਦੇਸ਼, ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਮਕਸਦ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਸ਼ਾ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਫਲਸਫੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਫਲਸਫਾ ਵੀ ਇਕ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਖਰੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ? ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ਜੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਮਾਜ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਸਭਿਅਤਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਕਦੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਅਜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਯਾਨੀ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਖੋਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਖੋਜ ਕੇ ਉਹ ਨਵਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ, ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇਗਾ।

ਇਹ ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਉਭਰਨਗੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 01 ਤੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (PQ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ (IQ) ਯੋਗਤਾ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਬੁੱਧੀ (EQ) ਯੋਗਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ (CQ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ (ਸਰੂਪ) :-

ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ PUT ਪੁੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ BUT ਬੱਟ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬੁੱਟ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਰ ਜਾਂ ਵਿਅੰਜਨ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਹਰ ਥਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰਨ ਤਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਧਰੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਆਦਿ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਮਨ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਣਗੇ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਰਹਿ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਥਾਂ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਬੇਵੱਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਈ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਲੈਕੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਉਹੀ ਸਮਝੇਗਾ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਝਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭੰਬਲਭੁਸੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ। ਸਹੀ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉਲਝਣ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵੀ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸਨੂੰ ਉਹੀ ਸਮਝੇ ਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ, ਫਿਲਮਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਲੋੜ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕੰਮ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਗਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਸਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਆਦਿ ਨਾਲ। ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਚੇਤੰਨ (ਮਨੁੱਖ) ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਚੇਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਚੇਤੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ (ਭਾਵਨਾਵਾਂ) ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੀਆ (ਮਾਧਿਅਮ) ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੇਰੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਬੇਲੋੜਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਧ

ਤੋਂ ਵੱਖ ਮਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਉਤਰਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਕੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਾਂਗੇ। ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕੰਮ ਤੁਰੰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗਣਿਤ ਦਾ ਸਰੂਪ (ਫਾਰਮੈਟ) :-

ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਗਣਿਤ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਣਿਤ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇਗੀ। ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਗਣਿਤ, ਹਿੰਦੂ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਗਣਿਤ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗਣਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਗਣਿਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਤਰਕਹੀਣ ਗੱਲ ਕਹਿਣਗੇ, ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਧੋਖਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਗਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਰ ਲੋਕ ਹਰ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ ਬਚਕਾਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮਹਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਦਿ।

ਭਾਸ਼ਾ, ਗਣਿਤ, ਬੋਧ (ਸਧਾਰਨ ਵਿਗਿਆਨ) ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫ਼ਾ) ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮਝੀਅਤ ਇੱਕੋ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਸਾਂਝੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਲਝਣ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਅਤੇ ਗਤੀ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ, ਸਭ ਸਹੀ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਮਝ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬੋਧ ਦਾ ਸਰੂਪ (ਫਾਰਮੈਟ) :-

ਸਾਡਾ ਹਿਰਦਾ (ਚਿੱਤ)ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਿਰਦਾ ਹੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਓਨਾ ਹੀ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯਾਦ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਬੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਰਾ ਆਮ ਗਿਆਨ ਬੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਆਦਿ ਦਾ ਆਮ ਗਿਆਨ। ਇਹ ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਜੋ ਯਾਦਾਸ਼ਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ? ਜੇ ਉਹ ਉਥੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਇੱਥੋਂ 200 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਿਰਫ 200 ਹੀ ਕਿਉਂ ਹੈ , 220 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ? ਭਾਵ, ਅਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਜੋ ਤਰਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੋਝਲ (ਓਵਰਲੋਡ) ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੇਲੋੜਾ ਬੋਝ ਦੁਖਦਾਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਰੂਪ (ਫਾਰਮੈਟ) :-

ਸਾਡੀ (ਹਉਮੈ) ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਹਉਮੈ ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਰਾਂਗੇ ਇਹ ਸਭ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਧੀਨ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣੀ ਹੈ ? ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਕਿਸ ਲਈ ਹੈ ? ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ? ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ? ਕੀ ਸਾਡੇ ਇਥੇ ਜੀਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਟੀਚਾ, ਮਕਸਦ, ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੈ ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ? ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਪੂਰੇ ਹੋ ਸਕਣ ? ਕੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਹੈ ? ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕਪੂਰਨ ਵੀ ਹੋਣ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਦਲਦੇ (ਅੱਪਗਰੇਡ ਹੁੰਦੇ) ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਣਿਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਬੋਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਜਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਕੂਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਸਾਲ ਉਹ ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਇਸ ਲਈ ਫੇਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਵਧੀਆ ਸਰਲ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ (ਵਿਦਿਆਰਥੀ) ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ 6ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਬੱਚਾ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੋਜ ਆਧਾਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੋਜ ਆਧਾਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਖੋਜ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲਣ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ (ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਚਿਤ ਜਾਂ ਹਿਰਦੇ, ਹਉਮੈ) ਨੂੰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ

ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇੰਨਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇੰਨੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇੰਨਾ ਵਿਕਾਸ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜਿੰਨੀ ਜਾਗਦੀ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਉਹ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਹਿਰਦੇ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀਕਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ। ਜਿਸ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਚਾਰ ਕੰਮ ਹਨ। ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਮਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਬੁੱਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਯਾਦ ਜਾ ਚੇਤੇ ਰਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹਿਰਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਹਉਮੈ (ਮੈਂ) ਦੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਬਾਹਰੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਉਮੈ(ਮੈਂ)ਨੂੰ ਗਿਆਤਾ (ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ), ਕਰਤਾ (ਕਰਨ ਵਾਲਾ), ਭੋਗਤਾ (ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ), ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ (ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ), ਸਿਰਜਣਹਾਰ (ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਕਿੰਨੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਚਿੰਤਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੁੱਧੀ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਕਿੰਨੀ ਯੋਗ ਹੈ, ਹਿਰਦੇ ਕਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਯਾਦ ਕਰਨ ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਉਮੈ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਹਉਮੈ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕੀ ਹੈ। ਹਉਮੈ ਦੀ ਕਿਸਮ ਭਾਵ ਤੁਹਾਡੀ 'ਮੈਂ' ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਰੀਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਮੀ (ਸੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ) ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਨਿੱਤਨੇਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੋਗੇ।

ਜੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚਦੇ ਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਕੁਝ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹਨ। ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਮੈਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲਈ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਂ, ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਮਿਲੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੈਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਚਲੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ (ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ। ਉਹ ਖੋਜ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪਰਖ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ, ਨਿਰਪੱਖ, ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਕੀ ਦਾ

ਪੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਕੰਮ ਮੈਕਰੋ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਕ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ, ਸੂਝਵਾਨ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸਭ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਸਤ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਵਿਕਾਸ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ। ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਗਣਿਤ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੋਧ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹਉਮੈ(ਮੈਂ)ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇਹੀ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ: ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਖੇਡਾਂ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਖੇਡਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਮਰ ਭਰ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਡ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਸਿਖਲਾਈ ਸਕੀਮ :-

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਜੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਚੁਣਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਇੱਕ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਚੋਣ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਣਗੇ। ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਾਲ ਦੇਖ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵੰਡ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਯੋਗ ਮਨੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜੇ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਕੁੱਝ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸਮਾਜ ਦੀ

ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫ਼ਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

1. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਿੱਖਿਆ
2. ਵਪਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ
3. ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿੱਖਿਆ
4. ਅਗਵਾਈ (ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ) ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ. ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਨਤੀਜਾ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 0 ਤੋਂ 100 ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। 0 ਤੋਂ 33 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, 33 ਤੋਂ 66 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, 66 ਤੋਂ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੇਠਲੇ, ਮੱਧ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣਗੇ।

ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ :-

ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀਰ, ਮਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਦਾਰਥ, ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ। ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜ ਸਿੱਖਿਆ ਹਨ। ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਚਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਣਜ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਨੁਕਸ, ਅੱਗ, ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਭੁਚਾਲ, ਚੱਕਰਵਾਤ, ਵੱਡੀਆਂ ਮਹਾਂਮਾਰੀ, ਸੋਕਾ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ, ਉਲਕਾ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਆਦਿ।

ਇਸ ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਕੁਦਰਤ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਕੰਮ ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਯੋਗਿਕ ਉਪਚਾਰ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਉਰਜਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜੀਵਨ ਉਰਜਾ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਜੀਵਨ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਗਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਾ

ਹੋ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਹਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਥਾਨ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਉਣਗੇ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਪੂਰੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਖੋਜ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਘੁੰਮ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਇੱਥੇ, ਕੱਲ ਕਿਤੇ ਹੋਰ। ਉਹ ਘੁਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਕੇਵਲ ਚੇਤਨ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਅਧਿਆਇ - 8

ਕਰਮ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ 4 ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਵਪਾਰ ਵਾਲੇ ਕੰਮ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨਕ ਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਾਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਿਸੇ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁੱਖ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਸੁੱਖ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ (ਰਚਨਾ) ਅਤੇ ਭੋਗ (ਸੇਵਨ) ਨੂੰ ਹੀ ਸੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇੱਥੇ ਜੇ ਵੀ ਕਰਮ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਆਮ ਸੁੱਖ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕੇਵਲ ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸਫਲ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੰਮਾਂ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਗੁਣ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀ, ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੰਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਉਨੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹੀ ਆਧਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਆਓ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈਏ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ - ਸਾਈਕਲ, ਰਿਕਸ਼ਾ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ, ਕਾਰ, ਬੱਸ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼, ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਆਦਿ। ਹੁਣ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖੋ, ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਾਈਕਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਸੱਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਤੇ ਸਾਈਕਲ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਮਹਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਬਜਾਏ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਦੇਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਵੀ ਸਾਈਕਲ ਜਾਂ ਰਿਕਸ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ। ਕਾਰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਬੱਸ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 60 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਰੇਲਗੱਡੀ ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਕਿੰਨਾ ਗਿਆਨਵਾਨ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਗੁਣ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਾਦਸੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਸਗੋਂ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਵੈਸੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ, ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਕਿਉਂ? ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਕੋਈ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਕੰਮ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹਨ, ਵਧੇਰੇ ਆਮਦਨੀ-ਕਮਾਈ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਆਮਦਨੀ ਹੋਣ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਇੱਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜੇ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ

ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੋਕ ਇੱਜ਼ਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੀਵਾਂ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਮੁੱਲ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹਤੱਤਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੁਝ ਕੰਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇੱਜ਼ਤ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਵੀ ਲਾਭ, ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤਨਖਾਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕੀਮਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦੇ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਇਹ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮਾਂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਲਾਭ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਭ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕੌਣ ਭੋਗ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੌਣ ਕੀ ਭੋਗ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਔਨਲਾਈਨ ਪੋਰਟਲ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੀਤੀ

ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਜੀਊਣ ਦਾ ਸਮਾਨ

ਹੱਕ ਦੇਵੇਗੀ। 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰੀ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਸਾਰੇ ਬਿਮਾਰ, ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵੀ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹੇਗਾ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ (ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ) ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

- 1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ
- 2) ਵਣਜ
- 3) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ
- 4) ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ

ਚਾਰਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਲਕੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ। 33 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫਟ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, 33 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ 66 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਵਰਗ ਅਤੇ 66 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹਲਕੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਕਰਨਗੇ, ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਗਬਾਨੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਦੁੱਧ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਣਜ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੱਧਮ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਉੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਗੇ, ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਇਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਗੂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਗੂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਗੂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ।

1. ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ: ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਨ, ਫਲ ਉਤਪਾਦਨ, ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਆਦਿ ਜਨਤਕ ਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

2. ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਧਾਰਤ ਕੰਮ:- ਜਨਤਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਕੰਮ।

3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕੰਮ:- ਲੋਕ ਸੇਵਾ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਨਿਆਂ ਅਰਥਾਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ, ਜਨਤਕ ਪਾਲਣਾ ਅਰਥਾਤ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਆਦਿ, ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ।

4. ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ:- ਨੈਤਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ ਆਦਿ ਜਨਤਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ।

ਸਰਕਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਕਿ ਇਹ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

1. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜੀਵਿਕਾ:-

ਖੇਤੀ ਉਪਜੀਵਿਕਾ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ। ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਨ, ਫਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ।

1. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਨਰਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਰਾਵੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ। ਉਹ ਫਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

2. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਗ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਯਾਨੀ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਲੋਕ ਚੰਗੀ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਦਰੱਖਤ ਆਦਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁੱਧ, ਦਹੀਂ, ਘਿਓ, ਲੱਸੀ ਆਦਿ ਬਣਾਵਾਂਗੇ।

2. ਵਪਾਰਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ:-

ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ।

ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਸਧਾਰਨ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ - ਤਰਖਾਣ, ਪਲੰਬਰ, ਦਰਜ਼ੀ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਫਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ, ਸਾਧਾਰਨ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ, ਮੋਚੀ, ਨਾਈ, ਧੋਬੀ, ਮਿਸਤਰੀ, ਲੁਹਾਰ, ਸੁਨਿਆਰਾ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ। ਆਦਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਮ, ਕੁਆਲਿਟੀ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਮੱਧਮ ਪੱਧਰ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ - ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਹਰ।

3. ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਰੀਅਰ:-

ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਰਕਰ, ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਕਾਬਲੀਅਤ ਰੁਚੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ।

1. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ-ਇਕ ਅਹੁਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਲੇਬਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

2. ਤਰਜੀਹ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲਰਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕਾਂ ਲਈ ਇਕ-ਇਕ ਪੋਸਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਲਰਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

3. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਲੋਕ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਇਕ-ਇਕ ਅਸਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੱਲ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

4. ਸੰਸਦੀ ਕਰੀਅਰ:-

ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਰੀਅਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। (ਅਲੌਕਿਕ) ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਅਗਵਾਈ, ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ। ਇਸ ਆਜੀਵਿਕਾ ਤਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਕਾਬਲੀਅਤ, ਰੁਚੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ।

1. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੋਣਨਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ, ਉਹ ਆਦਿ ਦੈਵਿਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਜੱਜ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਦਿ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਯਾਨੀ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਜੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਹੈ। ਜਾਂ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੋਣਨ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਆਦਿ ਭੌਤਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਜੱਜ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਦਿ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3. ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੋਣਨ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਗ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਜੱਜ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਦਿ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਚਾਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਸਭ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸਨਮਾਨ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਕਿਉਂ ?

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਤਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵੀ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਇਹ ਵਰਗ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮਹਿੰਗੇ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਹੀ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਹੋਰ ਹੱਲ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਰਾਹ। ਇਸ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਸਥਿਰਤਾ, ਅੱਤਵਾਦ ਆਦਿ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਰ ਸਮੇਂ ਡਰ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਕਲੇਸ਼ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵੀ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਚੋਰੀ, ਡਕੈਤੀ, ਧੋਖਾ, ਅਗਵਾ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਈਰਖਾ, ਵੈਰ, ਹਿੰਸਾ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਵਾਪਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਨਖਾਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਭ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਜੋ ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਰਾਬਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆ

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਘਟੀਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੇਲੋੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਚੱਲਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਿੜਚਿੜੇ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਉਹ ਬੁੜਬੁੜਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਗੁਆਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਜੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਸਤ ਵਿਅਸਤ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪਾਗਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਾਥੋਂ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ?

ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਸੋਚੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅੰਦਰਲੀ ਬੇਚੈਨੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਡਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹਣ ਲਈ ਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਉਹ ਮੁੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਹਰੋਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਾਵਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਘਰ ਦੂਰ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ, ਕਿਤੇ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ। ਕਿ ਇਹ ਵੈਕੁੰਠ ਸਵਰਗ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਨੁਭਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਪਰਾਧੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਡਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁੱਖੀ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ? ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ? ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਰੀਏ ? ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਡਰ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ? ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਰੀਏ ? ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਰੀਏ ? ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਕੰਡੇ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬੀਜਣਗੇ ? ਉਹ ਕਤਲ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ? ਕੋਈ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ? ਕੋਈ ਝੂਠ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ? ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇਗਾ ? ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ ? ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ

ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਇਨਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਸਾਫ਼ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਸਕੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਚੰਨ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਕੋਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਕੇਟ ਦੇ ਚੰਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਕਹੋ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰੀ, ਇਕੋ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਨਿਆਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੋ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਹੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਜੁੜੋ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਓ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਧਿਆਇ - 9

ਸਰਕਾਰ, ਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ (ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ) ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਸਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ? ਅੱਗੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਰਹੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਗੂ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਲਾਭ ਇਕੱਠੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਜੇਕਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੰਟਰੋਲ ਰਹੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 5 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਤਾ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਜਨਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਬਣਾ ਜਾਂ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨੇਤਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਨਤਾ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਈਵ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਆਦਿ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਲਾਈਵ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਉਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਾ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਨਤਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਉਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ

ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਗਰੂਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 10 ਹੋਰ ਯੋਗ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਤਾ 5 ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, 10 ਲੱਖ ਤੱਕ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ, 10 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਆਗੂ, ਭਾਵ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ 5 ਆਗੂ ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਲਗਭਗ 2 ਲੱਖ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜੇਹੇ 20 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਕੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 20 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ 20 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਸੰਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇਤਾ ਹੀ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਫਿਰ 5 ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ 5 ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ 5 ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 5 ਵਿੱਚੋਂ 1 ਮੁੱਖ ਅਤੇ 4 ਸਹਾਇਕ ਆਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ 10 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਵੀ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਆਗੂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 5 ਸਾਲ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਤਿਮ ਨਿਯੰਤਰਣ (ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲ) ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹੇਗਾ। ਚੋਣ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਮੁੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੇਤੰਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਿੰਨੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਵੰਡ

10 ਲੱਖ ਨਾਗਰਿਕ = 1 ਸ਼ਹਿਰ

20 ਸ਼ਹਿਰ = 1 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

20 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ = 1 ਰਾਜ

20 ਰਾਜ = 1 ਦੇਸ਼

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ = ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵ

ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ:-

ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ :-

ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਚੋਣ ਆਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣੀ ਦੇ 10 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਜਨਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਚੁਣੇਗੀ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਆਗੂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਖੁਦ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਸਿਰਫ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਹੁਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 5 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਹਾਂ, ਜੇ ਜਨਤਾ ਚਾਹੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ 10 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮੇਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਸ ਆਗੂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁੜ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸਿੱਧਾ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵੋਟ ਕਿਸ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵੋਟ ਕਿਸ ਆਗੂ ਨੂੰ ਗਈ ਹੈ। ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਚੇਤੰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਉੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੋਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 10 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਫਿਰ 10 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਆਗੂ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ, ਫਿਰ 10 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਆਗੂ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ਦਾ ਨੇਤਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 2 ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਨੇਤਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 10 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੰਨ ਲਓ ਜੇਕਰ 100 ਦੇਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ 100 ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਰਫ 5 ਨੇਤਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹਨ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ 100 ਲੀਡਰ ਉਸ ਕੰਮ ਲਈ ਬੇਲੋੜੇ ਹਨ ਜੇ 5 ਲੋਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਸਿਰਫ 5 ਹੀ ਕਾਫੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਨੂੰ ਚੁਣਨਗੇ।

ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੇਤਾ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਚਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੋਣਗੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਵਪਾਰਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਜੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਨਾਗਰਿਕ ਚੁਣਨ ਗਏ 5 ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ

ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨਗੇ, 5 ਨੇਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨਗੇ, 5 ਨੇਤਾ ਰਾਜ ਦੇ

ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨਗੇ, 5 ਨੇਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨਗੇ, 5 ਨੇਤਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ

ਇਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਸਕੇ।

1. ਸਿੱਖਿਆ-ਸਿਖਲਾਈ:- ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

2. ਰੁਜ਼ਗਾਰ:- 25 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ:- ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

4. ਸੁਰੱਖਿਆ:- ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਵਾ ਸਕਣਗੇ।

ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ।

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਸਾਰੇ ਜੱਜਾਂ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਮੁੱਖ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ - ਸਿੱਖਿਆ-ਸਿਖਲਾਈ, ਖਾਣਪੀਣ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਡਾਕ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਰੇਡੀਓ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪਾਰਕ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਕਾਡਰ। ਆਬਾਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ - ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦਵਾਈ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਜੀਵ ਵਸਤੂਆਂ, ਰੁੱਖਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੀਲਡ ਵਰਕ ਤੱਕ ਦੇ

ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ

ਇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੋ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ, ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ। ਚਲੇ ਉਹ ਵੀ ਦੇਖੀਏ।

ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ। ਉਥੇ ਸਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਥੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਤਰਖਾਣ, ਪਲੰਬਰ, ਦਰਜ਼ੀ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਫਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰਿੰਗ, ਮਸ਼ੀਨ ਡਰਾਈਵਰ, ਮੋਚੀ, ਨਾਈ, ਧੋਬੀ, ਕਟਰ, ਵੈਲਡਰ, ਮਿਸਤਰੀ, ਲੁਹਾਰ, ਸੁਨਿਆਰਾ, ਕੋਰੀਅਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਮ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ। ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਆਦਿ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਉਤਪਾਦਨ, ਫਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ (ਡਿਜ਼ਾਇਨ)

ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ
+
ਇਲੈਕਸ਼ਨ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ
(ਲੀਡਰ ਸ਼ਿਪ)

ਸਿਰਫ
ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

ਸਿਰਫ
ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ

ਉਦਯੋਗ ਤੇ
ਵੱਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਸਿਰਫ
ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੋਣਨਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਸਾਰੇ ਜੱਜਾਂ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਮੁੱਖ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ - ਸਿੱਖਿਆ-ਸਿਖਲਾਈ, ਖਾਣਪੀਣ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਡਾਕ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਰੇਡੀਓ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪਾਰਕ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਕਾਡਰ। ਆਬਾਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ - - ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦਵਾਈ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਜੀਵ ਵਸਤੂਆਂ, ਰੁੱਖਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੀਲਡ ਵਰਕ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ

ਇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੋ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ, ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ। ਚਲੇ ਉਹ ਵੀ ਦੇਖੀਏ।

ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ। ਉਥੇ ਸਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਥੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਤਰਖਾਣ, ਪਲੰਬਰ, ਦਰਜ਼ੀ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਫਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰਿੰਗ, ਮਸ਼ੀਨ ਡਰਾਈਵਰ, ਮੋਚੀ, ਨਾਈ, ਧੋਬੀ, ਕਟਰ, ਵੈਲਡਰ, ਮਿਸਤਰੀ, ਲੁਹਾਰ, ਸੁਨਿਆਰਾ, ਕੋਰੀਅਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਮ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ। ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਆਦਿ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

ਇਹ ਇੱਕ ਐਸੀ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਭਰ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਵੇਗੀ।

ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਨੀਤੀਆਂ ਘਾੜੇ, ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਜੱਜ ਆਦਿ

**ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ
(ਲੀਡਰ ਸ਼ਿਪ)**

ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

ਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ,
ਅਧਿਆਪਕ, ਡਾਕਟਰ,
ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

ਉਦਯੋਗਪਤੀ,
ਕਾਰੋਬਾਰੀ

**ਉਦਯੋਗ ਤੇ
ਵੱਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ**

ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

ਅਨਾਜ, ਫਲ,
ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ

ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਵਸਥਾ

ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਉਤਪਾਦਨ, ਫਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯਮ ਗਲਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਔਨ ਲਾਈਨ ਸੁਤੰਤਰ ਮੰਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਜਨਤਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਾਅਦ

ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਨਲਾਈਨ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਗਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਹੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੱਲ ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕੇ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਸਟਮ ਤੁਹਾਡਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ।

ਸਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਲਾਈ ਨੀਤੀ

ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ, ਗੈਸ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਟੀਵੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ, ਸੜਕਾਂ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਉੱਨਤ ਪਾਰਕ, ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਮੋਬਾਈਲ ਸਿਸਟਮ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਆਦਿ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਖੇਤਰੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਨਸਾਫ਼। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤੰਗੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਅੱਤਵਾਦ, ਨਕਸਲਵਾਦ, ਗਰੀਬੀ, ਬਿਮਾਰੀ, ਭੁੱਖਮਰੀ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸਮਝਣ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘੇਗੀ ਆਦਿ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ

ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਚਾਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ, ਰੁੱਖ-ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਿਆਣਾ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਗ ਰਹੇ ਨਦੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੀਵ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਜੇ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਥਿਆਰ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਹਸਪਤਾਲ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਤੁਲਨ, ਭੂਚਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਰਵੱਈਆ ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਨਮਾਨ, ਸਿਹਤ ਆਦਿ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁਣ ਉੱਥੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਚਾਰ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਜਾਂ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਜਾਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਜ਼ੁਲਮ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਗੁੱਸਾ, ਕੁਝੱਤਣ, ਪਾਗਲਪਨ ਆਦਿ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਕਲਿਆਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੰਡਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਗਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਮਿਆਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੇਟਿੰਗ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੇਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੁਰੰਤ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਿੰਨੀ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੱਥੇ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਾਖੁਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਮ੍ਰਿਧੀ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹੋਵੇ ?

ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ - ਇਥੇ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਭੋਗ ਦੀ ਵਖਰੀ ਵਖਰੀ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਰੇਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ।

ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ
ਦੀ ਰੇਟਿੰਗ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ
ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਰੇਟਿੰਗ

ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਭੋਗ
ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਰੇਟਿੰਗ

ਅਧਿਆਇ - 10

ਸਹੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਮਤਲਬ :-

ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਕਿਰਿਆਵਾਂ) ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਜੇ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਕਿਰਿਆਵਾਂ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੇ ਫਲ ਜਾਂ ਭੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਔਖਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਆਦਮੀ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ? ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ? ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ,

ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕੋਗੇ। ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਕਸਰ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਦੁਖੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਨਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਜਦੋਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੀ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਨੀਤੀਆਂ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੋਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ।

ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ? ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਮੇਜ਼ ਮਸਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕਰਮ, ਕੰਮ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ, ਓਨੇ ਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਿੰਨੇ ਭੋਗ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਓਨੇ ਹੀ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਆਬਾਦੀ, ਭੋਗ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂਕਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਕਰ ਹੈ।

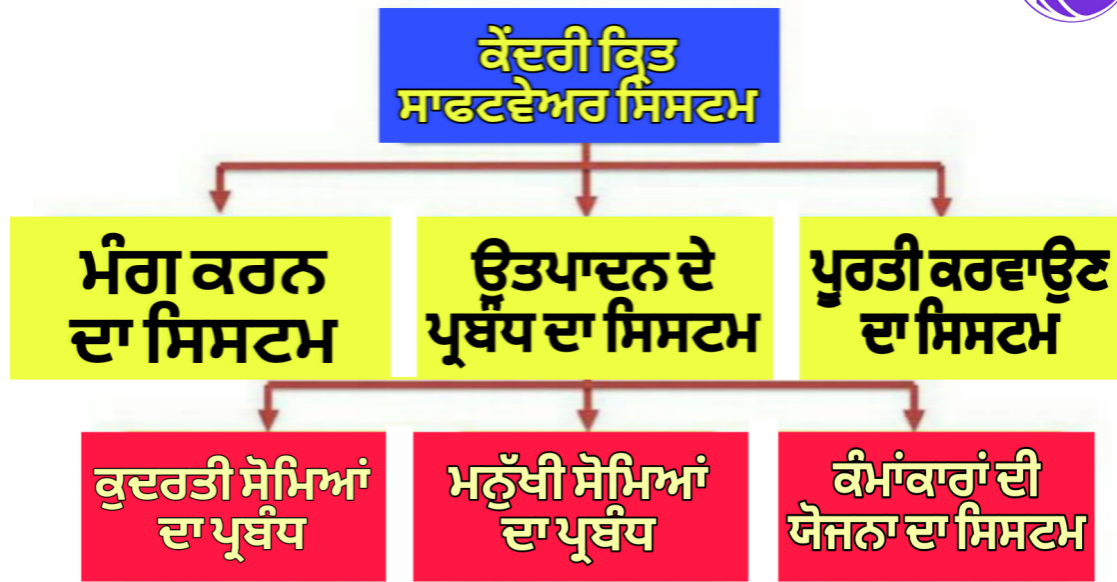
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਮ ਕਦੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਦੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ, ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਰਮ ਕੀ ਹੈ।

ਕਰਮ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ :-

ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਵਸਥਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਛਤ ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਰਹੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਆਪਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਜਿੰਨੇ ਲੋਕ, ਉਨੇ ਹੀ ਕਰਮ। ਭਾਵ, ਕਰਮ ਖੁਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੋਗ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਨੰਦ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸਤੀ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ। ਇਸ ਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਨੰਦ ਕਦੇ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਓਨੇ ਹੀ ਕਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਮ ਵੀ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਾ ਕਰਮ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਤਾਂ ਦੋ ਦਾ ਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਰਮ ਹੋਰ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਰਮ ਵਧਦਾ ਜਾਂ ਘਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਘੱਟ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ? ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਓ ਹੁਣ ਇਸ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ।

ਕੇਂਦਰੀ ਕ੍ਰਿਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਯੋਜਨਾ

ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਕੀ ਹਨ ?

ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਚਮੜੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਹ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ, ਰੂਪਾਂ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੀਭ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੈਂਕੜੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਭੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਝੁਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ

ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਖੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਕੀ ਕੋਈ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦਾਨ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਰੱਬ ਦੀ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਤਾਂ ਕਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ ਕਿਉਂ ਕਰੋਗੇ? ਫਿਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਰਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੋਗੀ ਨਾ ਬਣੋ, ਤਿਆਗੀ ਬਣੋ। ਹੁਣ ਜੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਣਨ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਆਨੰਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੁੱਖ ਭੋਗ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਾਪੀ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਤਿਆਗ-ਤਿਆਗ ਦਾ ਰੌਲਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਗਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਭਾਵ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ?

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਖ, ਮਜ਼ਾ, ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁੱਖੀ ਹੋ ਜਾਓਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਦ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਅਰਥਾਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਓਨਾ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਮਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਨੰਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ। ਘੱਟ ਆਨੰਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਘੱਟ ਕੰਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਆਨ, ਮਤਲਬ ਘੱਟ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਮਤਲਬ ਘੱਟ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਘੱਟ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ

ਬਣਾਉਗੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਇਸੇ ਵਿਚ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਿਆਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੁੱਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਿਖਾਓ। ਤਿਆਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਗ਼ਰੀਬੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਅਗਿਆਨਤਾ, ਅਪਰਾਧ, ਦੁੱਖ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਆਦਿ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭੋਗ-ਵਿਲਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਸਿੱਖਿਆ, ਗਿਆਨ, ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਆਦਿ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਾਓ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੁਸੀਂ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਸਦਾ ਅਨੰਦ ਲਓ, ਮਜ਼ੇ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਦਰਸ਼ ਬਣਾਓ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੰਦ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫੇ) ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਹੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਸਲੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਝੂਠਾ ਆਧਾਰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਝੂਠੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਾਸਫੀ ਹੀ ਝੂਠਾ ਜੀਵਨ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਝੂਠ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗਮੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਵਰਗ, ਵੈਕੁੰਠ, ਜੰਨਤ ਆਦਿ ਸਭ ਮਹਿਜ਼ ਕਲਪਨਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰ ਇੱਥੇ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਸੁੱਖ ਸਵਰਗ ਵਰਗੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਖੁਸ਼ੀ, ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਕਿਉਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸਤਿਕ ਕਹਿ ਕੇ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੁਆਰਥੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ। ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ? ਇੱਥੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣਾ ਪਾਪ ਹੈ ਪਰ ਸਵਰਗ, ਬੈਕੁੰਠ ਆਦਿ ਵਿਚ ਭੋਗਣਾ ਪੁੰਨ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ? ਇੱਥੇ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਸਰਾਂ ਜਾਂ ਹੂਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੋਗਲਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਲਸਫਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇੱਥੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਜੀਵ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਜੀਵ ਵੈਕੁੰਠ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਧਨਾ ਆਦਿ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਹਾਨ ਹੈ! ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਆਉ ਹੁਣ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ।

1. ਸਰੀਰਕ ਅਨੰਦ
2. ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ
3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ
4. ਰੂਹਾਨੀ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਖੁਸ਼ੀ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋੜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ, ਕਪੜਾ, ਮਕਾਨ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਹੁਣ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਦਾ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੰਨ, ਚਮੜੀ, ਅੱਖਾਂ, ਜੀਭ ਅਤੇ ਨੱਕ। ਕੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ, ਸੰਗੀਤ, ਗੱਲਬਾਤ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਮੜੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਹਾਂ ਤੋਂ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਰਮ ਛੋਹ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਛੋਹ ਤੇ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਰਦੀ ਆਦਿ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਭ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਫਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਤਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਭੋਜਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਬਦ, ਛੋਹ, ਰੂਪ, ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਨਚਾਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਾ, ਆਨੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਾ, ਆਨੰਦ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਵੀ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਵੀ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ, ਮਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾ (ਚੇਤਨਾ) ਕੇਂਦਰਿਤ

1. ਸਰੀਰਕ ਆਨੰਦ
2. ਮਾਨਸਿਕ ਆਨੰਦ
3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਆਨੰਦ
4. ਚੇਤੰਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਆਨੰਦ

ਭੌਤਿਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਭੋਗ ਸਾਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਰੂਹ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਤਨ, ਮਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਸਰੀਰਕ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਝ ਲਓ। ਆਉ ਭੋਜਨ ਹੀ ਲੈ ਲਈਏ।

ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੇਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਹੈ। ਸੁਆਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ, ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਭੋਜਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਭੋਜਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੁਆਦੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਭੋਜਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਤਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਆਦ ਲਈ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਾਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਸਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਵਾਦ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ।

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਸਵਾਦ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਹੈ, ਮਾਤਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੈ ਪਰ ਸੁੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਭੋਜਨ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਭੋਜਨ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਸਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਰਹੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੁੰਦਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾ ਲਵੇ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤਨਾ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨੇਤਾਗਿਰੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ?

ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਦੇਖੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ 10,000 ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 6 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏ, ਤਾਂ 10,000 ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 1666 ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 2 ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, 2 ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 2 ਬੱਚੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1666 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮ ਭਾਵ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ 10,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੋਗ ਸਮਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੰਡਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਸ ਵੰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ।

1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਲਓ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ, 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤੇਲ ਬੀਜ, 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਸਾਲੇ, 25 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣੇ ਲਈ 85 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵ, ਜੇਕਰ 1 ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ 1 ਚੀਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ 85 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਰਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭੋਜਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਵੇਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ 85 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਭ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਪਵੇਗੀ। ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੇਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਲੂ ਦੇ ਚਿਪਸ, ਟਿੱਕੀ, ਸੈਂਡਵਿਚ ਆਦਿ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 270 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਸੀ। ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਦ, ਪਾਣੀ, ਟਰੈਕਟਰ, ਬੀਜ, ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 370 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਰਮ ਕੀਤਾ।

2. ਹੁਣ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਕੱਪੜੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ, ਕੱਪੜੇ ਸਿਲਾਈ, ਕੱਪੜੇ ਸਾਫ਼, ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਪਾਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 100 ਗੁਣਾ 20 ਬਣਦੇ ਹਨ 2000 ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ, ਹੋਅਰ ਸੈਲੂਨ, ਬਿਊਟੀ ਪਾਰਲਰ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨ।

3. ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ 10,000 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਨੂੰ 3,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 1,666 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮ ਵੰਡਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕਰਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਕਿੰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕੇ।

4. ਹੋਰ ਵੀ ਐਸ਼ੇ-ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਡਾਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਡਾਕ, ਬੈਂਕਿੰਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਸਪਤਾਲ ਆਦਿ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।

5. ਜੇ ਗਣਨਾ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ 10,000 ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 1666 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 4000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1666 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੇ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ? ਫਿਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰੀਏ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਹਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨੂੰ ਹਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰੇ।

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁੱਖ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੋਜਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਆਦਿ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਣਨ ਜਾਂ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ

ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਭੋਗਦਾ ਹੈ।

ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੇ ਤਿੰਨੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਤਾਂ ਹੀ ਸੁਖ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਡੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਦੁੱਖ ਲਿਆਏਗਾ ਜੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। 25 ਸਾਲ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨੀ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਸਾਰੇ ਜੱਜਾਂ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਮੁੱਖ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ, ਹੁਨਰ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ - ਸਿੱਖਿਆ-ਸਿਖਲਾਈ, ਖਾਣਪੀਣ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਡਾਕ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਰੇਡੀਓ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪਾਰਕ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਕਾਡਰ। ਆਬਾਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ - ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦਵਾਈ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਜੀਵ ਵਸਤੂਆਂ, ਰੁੱਖਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੀਲਡ ਵਰਕ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ

ਇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੋ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ, ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ। ਚਲੋ ਉਹ ਵੀ ਦੇਖੀਏ।

ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ। ਉਥੇ ਸਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਥੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਤਰਖਾਣ, ਪਲੰਬਰ, ਦਰਜੀ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਫਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰਿੰਗ, ਮਸ਼ੀਨ ਡਰਾਈਵਰ, ਮੋਚੀ, ਨਾਈ, ਧੋਬੀ, ਕਟਰ, ਵੈਲਡਰ, ਮਿਸਤਰੀ, ਲੁਹਾਰ,

ਸੁਨਿਆਰਾ, ਕੋਰੀਅਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਮ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ। ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਆਦਿ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਉਤਪਾਦਨ, ਫਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨੀਤੀਗਤ ਨਿਯਮ ਗਲਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਔਨ ਲਾਈਨ ਸੁਤੰਤਰ ਮੰਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਜਨਤਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਨਲਾਈਨ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਗਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਹੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੱਲ ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕੇ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਸਟਮ ਤੁਹਾਡਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ।

ਸਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਲਾਈ ਨੀਤੀ

ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ, ਗੈਸ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਟੀਵੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ, ਸੜਕਾਂ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਉੱਨਤ ਪਾਰਕ, ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਮੋਬਾਈਲ ਸਿਸਟਮ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਆਦਿ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਖੇਤਰੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਨਸਾਫ਼। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤੰਗੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਅੱਤਵਾਦ, ਨਕਸਲਵਾਦ, ਗਰੀਬੀ, ਬਿਮਾਰੀ, ਭੁੱਖਮਰੀ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸਮਝਣ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘੇਗੀ ਆਦਿ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ

ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਚਾਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ, ਰੁੱਖ-ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਿਆਣਾ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਗ ਰਹੇ ਨਦੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੀਵ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਜੇ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਥਿਆਰ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਹਸਪਤਾਲ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਤੁਲਨ, ਭੂਚਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਰਵੱਈਆ ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਨਮਾਨ, ਸਿਹਤ ਆਦਿ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁਣ ਉੱਥੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਚਾਰ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਜਾਂ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਜਾਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਜੁਲਮ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਗੁੱਸਾ, ਕੁਝੱਤਣ, ਪਾਗਲਪਨ ਆਦਿ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ

ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਕਲਿਆਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੰਡਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਗਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਮਿਆਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੇਟਿੰਗ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੇਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੁਰੰਤ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਿੰਨੀ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿੱਥੇ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ - 10

ਸਹੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਮਤਲਬ :-

ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਕਿਰਿਆਵਾਂ) ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਜੋ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਕਿਰਿਆਵਾਂ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਫਲ ਜਾਂ ਭੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਔਖਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਆਦਮੀ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ? ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ? ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕੋਗੇ। ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਕਸਰ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਦੁਖੀ

ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਨਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਜਦੋਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੀ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਨੀਤੀਆਂ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਜੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੋਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ।

ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ? ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਮੇਜ਼ ਮਸਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕਰਮ, ਕੰਮ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ, ਓਨੇ ਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਿੰਨੇ ਭੋਗ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਓਨੇ ਹੀ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਆਬਾਦੀ, ਭੋਗ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂਕਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਕਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਮ ਕਦੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਦੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ, ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਰਮ ਕੀ ਹੈ।

ਕਰਮ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ :-

ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਵਸਥਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਛਤ ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਰਹੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਆਪਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ, ਜਿੰਨੇ ਲੋਕ, ਉਨੇ ਹੀ ਕਰਮ। ਭਾਵ, ਕਰਮ ਖੁਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੋਗ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਨੰਦ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸਤੀ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ। ਇਸ ਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਨੰਦ ਕਦੇ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਓਨੇ ਹੀ ਕਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਮ ਵੀ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਾ ਕਰਮ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਤਾਂ ਦੋ ਦਾ ਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਰਮ ਹੋਰ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਰਮ ਵਧਦਾ ਜਾਂ ਘਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਘੱਟ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ? ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਓ ਹੁਣ ਇਸ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ।

ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਕੀ ਹਨ ?

ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਚਮੜੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਹ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ, ਰੂਪਾਂ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੀਭ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੈਂਕੜੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਭੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਖੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਕੀ ਕੋਈ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦਾਨ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਰੱਬ ਦੀ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਤਾਂ ਕਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ ਕਿਉਂ ਕਰੋਗੇ ? ਫਿਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਰਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਕੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੋਗੀ ਨਾ ਬਣੋ, ਤਿਆਗੀ ਬਣੋ। ਹੁਣ ਜੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਣਨ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਆਨੰਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੁੱਖ ਭੋਗ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਾਪੀ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਤਿਆਗ-ਤਿਆਗ ਦਾ ਰੌਲਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਗਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਭਾਵ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ?

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਖ, ਮਜ਼ਾ, ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁੱਖੀ ਹੋ ਜਾਓਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਦ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਅਰਥਾਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਓਨਾ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਮਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੰਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ। ਘੱਟ ਅਨੰਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਘੱਟ ਕੰਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਆਨ, ਮਤਲਬ ਘੱਟ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਮਤਲਬ ਘੱਟ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਘੱਟ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਇਸੇ ਵਿਚ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਿਆਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੁੱਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਿਖਾਓ। ਤਿਆਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਗ਼ਰੀਬੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਅਗਿਆਨਤਾ, ਅਪਰਾਧ, ਦੁੱਖ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਆਦਿ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭੋਗ-ਵਿਲਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਸਿੱਖਿਆ, ਗਿਆਨ, ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਆਦਿ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਾਓ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੁਸੀਂ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਸਦਾ ਅਨੰਦ ਲਓ, ਮਜ਼ੇ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਦਰਸ਼ ਬਣਾਓ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੰਦ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫੇ) ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਹੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਸਲੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਝੂਠਾ ਆਧਾਰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਝੂਠੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਾਸਫੀ ਹੀ ਝੂਠਾ ਜੀਵਨ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਝੂਠ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗਮੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਵਰਗ, ਵੈਕੁੰਠ, ਜੰਨਤ ਆਦਿ ਸਭ ਮਹਿਜ਼ ਕਲਪਨਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰ ਇੱਥੇ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਸੁੱਖ ਸਵਰਗ ਵਰਗੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਖੁਸ਼ੀ, ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਕਿਉਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ? ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸਤਿਕ ਕਹਿ ਕੇ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੁਆਰਥੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ। ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ? ਇੱਥੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣਾ ਪਾਪ ਹੈ ਪਰ ਸਵਰਗ, ਬੈਕੁੰਠ ਆਦਿ ਵਿਚ ਭੋਗਣਾ ਪੁੰਨ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ ? ਇੱਥੇ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਸਰਾਂ ਜਾਂ ਹੂਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੋਗਲਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਲਸਫਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇੱਥੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਜੀਵ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਜੀਵ ਵੈਕੁੰਠ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਧਨਾ ਆਦਿ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਹਾਨ ਹੈ! ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ?

ਆਉ ਹੁਣ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ।

1. ਸਰੀਰਕ ਆਨੰਦ
2. ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ
3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ
4. ਰੂਹਾਨੀ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਖੁਸ਼ੀ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋੜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ, ਕਪੜਾ, ਮਕਾਨ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਹੁਣ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਦਾ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੰਨ, ਚਮੜੀ, ਅੱਖਾਂ, ਜੀਭ ਅਤੇ ਨੱਕ। ਕੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ, ਸੰਗੀਤ, ਗੱਲਬਾਤ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਮੜੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਹਾਂ ਤੋਂ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਰਮ ਛੋਹ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਛੋਹ ਤੇ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸਰਦੀ ਆਦਿ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਭ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਫਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੰਧੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਤਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਭੋਜਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ, ਛੋਹ, ਰੂਪ, ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਨਚਾਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਾ, ਆਨੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਾ, ਆਨੰਦ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਵੀ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਵੀ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ, ਮਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾ (ਚੇਤਨਾ) ਕੇਂਦਰਿਤ

1. ਸਰੀਰਕ ਆਨੰਦ
2. ਮਾਨਸਿਕ ਆਨੰਦ
3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਆਨੰਦ
4. ਚੇਤਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਆਨੰਦ

ਭੌਤਿਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਭੋਗ ਸਾਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਰੂਹ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਤਨ, ਮਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਸਰੀਰਕ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਝ ਲਓ। ਆਉ ਭੋਜਨ ਹੀ ਲੈ ਲਈਏ।

ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੇਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਹੈ। ਸੁਆਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ, ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਭੋਜਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਭੋਜਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੁਆਦੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਭੋਜਨ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਤਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਆਦ ਲਈ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਾਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਸਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਵਾਦ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ।

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਸਵਾਦ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਹੈ, ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੈ ਪਰ ਸੁੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਭੋਜਨ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਭੋਜਨ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਸਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਰਹੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੁੰਦਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾ ਲਵੇ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਸੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤਨਾ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨੇਤਾਗਿਰੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ?

ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਦੇਖੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ

10,000 ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 6 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏ, ਤਾਂ 10,000 ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 1666 ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 2 ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, 2 ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 2 ਬੱਚੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1666 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮ ਭਾਵ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ 10,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੋਗ ਸਮਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੰਡਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਸ ਵੰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ।

1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਲਓ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ, 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤੇਲ ਬੀਜ, 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਸਾਲੇ, 25 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣੇ ਲਈ 85 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵ, ਜੇਕਰ 1 ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ 1 ਚੀਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ 85 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਰਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭੋਜਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਵੇਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ 85 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਭ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੇਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਲੂ ਦੇ ਚਿਪਸ, ਟਿੱਕੀ, ਸੈਂਡਵਿਚ ਆਦਿ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 270 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਸੀ। ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਦ, ਪਾਣੀ, ਟਰੈਕਟਰ, ਬੀਜ, ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 370 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਰਮ ਕੀਤਾ।

2. ਹੁਣ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਕੱਪੜੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ, ਕੱਪੜੇ ਸਿਲਾਈ, ਕੱਪੜੇ ਸਾਫ਼, ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਪਾਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 100 ਗੁਣਾ 20 ਬਣਦੇ ਹਨ 2000 ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ, ਹੇਅਰ ਸੈਲੂਨ, ਬਿਊਟੀ ਪਾਰਲਰ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨ।

3. ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ 10,000 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਨੂੰ 3,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 1,666 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮ ਵੰਡਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕਰਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਕਿੰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕੇ।

4. ਹੋਰ ਵੀ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਡਾਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਡਾਕ, ਬੈਂਕਿੰਗ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਸਪਤਾਲ ਆਦਿ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।

5. ਜੇ ਗਣਨਾ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ 10,000 ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 1666 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 4000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1666 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੇ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ

ਕੀਤਾ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ? ਫਿਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰੀਏ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਹਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨੂੰ ਹਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰੇ।

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁੱਖ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੋਜਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਆਦਿ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਣਨ ਜਾਂ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਭੋਗਦਾ ਹੈ।

ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੇ ਤਿੰਨੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਤਾਂ ਹੀ ਸੁਖ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਡੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਦੁੱਖ ਲਿਆਏਗਾ ਜੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। 25 ਸਾਲ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰੁਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਤੁਸੀਂ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹੋਗੇ।

ਮੁਦਰਾ(ਪੈਸੇ, ਕਰੰਸੀ) ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ :-

ਮੈਂ ਜੋ ਸਿਸਟਮ ਦੇਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿੱਤੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ, ਫਿਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿਭਾਗ ਮੰਗ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੈਸਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰੰਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਦੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਜਾਂ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਝਿਜਕ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੁਦਰਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਸੀਂ ਸੌਖੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਪੈਸਾ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਕਮਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਿਆਨਕ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਖ ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਰਾ ਸਿਰਫ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਰੂਪ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ

ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਰਾ ਸਿਰਫ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਰੂਪ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।

ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜੋ ਚਾਹੇਗਾ ਉਹ ਮੰਗੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੈਸੇ ਪਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇਖ ਸਕਣਗੇ। ਉਹ ਖੁਦ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਤਾ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਪੈਸਾ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਖਾਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ 1 ਸਾਲ ਲਈ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਲੱਖ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਤੁਸੀਂ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹੋਗੇ।

ਮੁਦਰਾ(ਪੈਸੇ, ਕਰੰਸੀ) ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ :-

ਮੈਂ ਜੋ ਸਿਸਟਮ ਦੇਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿੱਤੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ, ਫਿਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿਭਾਗ ਮੰਗ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੈਸਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰੰਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਦੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਜਾਂ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਝਿਜਕ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੁਦਰਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਸੀਂ ਸੌਖੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਪੈਸਾ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਕਮਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਿਆਨਕ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਖ ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਰੂਪ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ

ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਰੂਪ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।

ਨਵੇਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ

ਕੁੱਝ ਵੀ ਫ਼ਾਲਤੂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਤਪਾਦਨ	ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ	ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਜਾਂ ਸਸਤਾਈ ਨਹੀਂ	ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਰਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ	ਪੈਸੇਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ
ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦੀ	ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ
ਕੋਈ ਅਮੀਰ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ, ਸੱਭ ਨੂੰ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਮਿਲੇਗਾ	ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ	ਕੋਈ ਲਾਭ ਹਾਨੀ ਵਾਲਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਖੇਲ ਨਹੀਂ	ਸੱਭ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰਹੇਗਾ	ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਹੀਂ
ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਜ਼ੂਲ ਦੇ ਕੰਮ ਸੁਭਾਵਿਕ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ	ਲੋਕ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਨਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਲਈ	ਸੱਭ ਪੋਸਟਾਂ ਤੇ ਯੋਗ ਲੋਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣਗੇ ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਉੱਚਪਾਏ ਦੇ ਹੋਣਗੇ	ਇੱਕੋ ਵਸਤੂ ਕਈ ਕੁਆਲਟੀ ਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਛੋਟਾ ਤੇ ਸੌਖਾ ਸਵਿਧਾਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਕੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕੇ	ਸਾਰਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕ ਫਾਰਮੂਲੇ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ	ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਗੇ	ਸਾਰੇ ਉੱਚਪੱਧਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਗੇ	ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਾਧਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਕਰੇਗੀ ਲੋਕ ਨਹੀਂ
ਦਲਤੰਤਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਵੇਗੀ		ਸਾਰੇ ਅਸਲੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ	ਜੀ ਡੀ ਪੀ ਦੀ ਵਜਾਏ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸਮੁੱਚੀ ਦਾ	

**ਯੂਨੀਵਰਸਲ
ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ**

ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜੋ ਚਾਹੇਗਾ ਉਹ ਮੰਗੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੈਸੇ ਪਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇਖ ਸਕਣਗੇ। ਉਹ ਖੁਦ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਤਾ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਪੈਸਾ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਖਾਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ 1 ਸਾਲ ਲਈ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਲੱਖ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ। ਤੁਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵਧਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਵੱਧ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਿਆਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ, ਕਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁਦਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅੰਤ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਮੁਦਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰ ਨਕਲੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ, ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਆਦਿ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਲਵੇ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਲੜਨੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਦਰਾ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਰਥ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਖੁਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਰਾਹੀਂ ਆਨਲਾਈਨ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੰਡ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਪੁਰਾਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਨਲਾਈਨ ਰੱਖੇਗੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕਰੰਸੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਰਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵੇਲੇ ਵੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਰੰਸੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹੂਲਤ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਇਹ ਚਾਕੂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੱਥ ਕੱਟਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਛੁਰੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਲਵੇਗਾ। ਜਦਕਿ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਾਕੂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬੇਪਰਵਾਹ

ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਂ ਮੁਦਰਾ ਤਾਂ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਜੋਕੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮੱਠੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਸਤੂਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅਤੇ ਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਤੋਂ 100 ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕੇਗੀ। ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਉਹੀ ਹਾਲਤ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਰੰਸੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਮੱਠੀ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰੰਸੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰੰਸੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਉਸ ਵਿਧੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ।

ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਸੇ ਮਾਪਦੰਡ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਧਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਪਿਛਲੇ ਮਾੜੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਕਾਰਨ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਫਤ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਕਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅਪਰਾਧ ਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

- ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਤੇ ਭੋਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।
- ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਸੇ ਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦਾ ਹੈ।
- ਜਦੋਂ ਕ੍ਰੋਧ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿੰਸਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯੁੱਧ, ਅੰਤਕਵਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਲੋਭ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਲਚ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਮਿਲੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਮਤਲਬ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਪੂਰਤੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
- ਮੋਹ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਦੇਖਭਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਗੇ ਇਸ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੇ ਸੁੱਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ
- ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਭੋਗ ਤੇ ਸਭ ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ ਉਸ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।
- ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਆਨ, ਮੰਤਰ, ਜਪ ਤਿਆਗ, ਤਪੱਸਿਆ, ਅਰਦਾਸ ਟੂਣੇ ਟੋਟਕੇ ਆਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਕੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸਭ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।
- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੇਗਾ ਤਾਂ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਸਭ ਕਰਨ ਦੀ ਮਤਲਬ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ
ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨਾ

ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਪਦੰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1 ਘੰਟਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 1 ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ

ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਸਤੂ 2 ਘੰਟੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ 2 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੌਧਿਕ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਕਿਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ 1 ਤਰਖਾਣ 1 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 1 ਕੁਰਸੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਹ 5 ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ 100 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ 100 ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 5 ਦਿਨ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਖਾਣ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤਨਖਾਹ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ 1000 ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਹੋਵੇਗੀ 100000 ਮੁਦਰਾ। ਭਾਵ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 100,000 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਆਓ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 100000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 100000 ਪਲੱਸ 100000 ਯਾਨੀ 200000 ਮੁਦਰਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਾਨੀ ਕਿ 2 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਵੰਡੀ ਗਈ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤ 4 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਕੀਮਤ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਸੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕੇਗੀ। ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਪੂਰੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਦਗੀ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਧੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨਾ ਆਵੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਕਰੰਸੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਲੱਭ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਭੇਜਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਭ ਕੁਝ ਕਿੰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੁਫਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 25 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਆਮ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 5

ਘੰਟੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮ ਲਈ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 5 ਦਿਨ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ 20 ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਮਤਲਬ ਇਹ 100 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ 3 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ 3 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੈਰ, ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਲਗਭਗ ਹਰ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸ ਗਲਤ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਸਹੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਉਮੀਦਾਂ ਰੱਖੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਿਸਟਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵੇਖੇਗੀ ਕਿ ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇਖੇਗੀ, ਤਾਂ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਾ ਹੀ ਵੇਖੇਗੀ, ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਗੇ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਗੁਦਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਇਸ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਜਾਂ ਸਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਖਪਤਕਾਰ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਚੋਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾੜੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਚੋਰ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਖਰਚੇ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਖਿਰਕਾਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਭਰਾਵੇ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਸੀਂ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਰਾਬਰ ਰਹੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਨੁਕਤੇ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ 'ਫਿਲਾਸਫੀ ਆਫ਼ ਲਾਈਫ਼' ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਿਸਟਮ ਉੱਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰੂਪ

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਰੂਪ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1. ਨਿੱਜੀ
2. ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ

3. ਦਲਾਂ (ਪਾਰਟੀਆਂ) ਵਾਲੀ

4. ਜਨਤਕ (100% ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ)

ਨਿੱਜੀ ਰਾਜ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਲੱਗੇ। ਯਾਨੀ ਜੇਕਰ ਬੰਦਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਸਟਮ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠੀਕ ਵੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਾੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰਾ ਨਰਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਥੋੜਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੇ ਸਰਦਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਹੀ ਯੋਗਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਦੀ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਨਮ ਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਬਾਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਦਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਵ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਲਗਭਗ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੁਦਰਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਾ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਅਕਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਉੱਭਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਥੋੜੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਨਿਯਮ ਨਿੱਜੀ ਨਿਯਮ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਵੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਸੋਚਣ-ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਚਣ-ਸਮਝਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਉੱਭਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ।

ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

ਵਿਵਸਥਾ

ਯੂਨੀਵਰਸਲ
ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕ ਰਾਏ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣ ਕੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਸਨ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਜਾ ਲੋਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਸਨ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ | ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ। ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ

ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਵਧੇਰੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚਣ-ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਨਤਕ ਲਾਭ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਹਾਅ ਹੋਰ ਵਧਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਿਖਰ ਬਿੰਦੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੰਮ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕੀਏ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਤਪਾਦ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਨੰਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੱਦ ਦੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦੋ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੱਟੜਤਾ ਦਿਖਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਝਿੱਸਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹਾਂ ਮੈਂ ਸਹੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕੀਏ।

ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰਜੀਹ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹੱਕ ਸਭ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ, ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ, ਕੋਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਥੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। 6 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ, ਗਣਿਤ, ਬੋਧ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਉੱਥੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਨਾ ਭੱਜਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਘਣਤਾ ਨਾ ਵਧੇ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ

ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਿਸਮ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਨੀਤੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਓਨੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਸਾਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਨੀਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਹੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿਰਤ ਘੱਟ ਤੇ ਸੌਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੋਰ ਵੱਧਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ - 11

ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲਾਭ

ਇਸ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਰੱਥ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ 10 ਫੀਸਦੀ ਵੀ ਜਨਤਾ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਉਸ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਜਨਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਨੇਤਾ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਗੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਜਨਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇਗੀ। ਉਹ ਸਮਝ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਆਇਆ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਕੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਭੰਬਲਭੁਸਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਫ਼ ਰਹੇਗਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਭ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੇਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਣਗੇ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਆਲਸ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਣਗੇ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਆਲਸ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲਈ ਆਰਟੀਆਈ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਗੂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਆਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ।

ਕੰਮ ਰੁਚੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ

ਉਤਪਾਦ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਸੁਖ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਵੀ ਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਦਾ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਰਹੇਗਾ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ(ਰੁਜ਼ਗਾਰ)ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਉਲਟ, ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਹਾਂ, ਪਰ ਅੱਜ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਹੋਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਾਰੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵਾਂਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਫਲਤਾ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਕੇ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਹ ਕੰਮ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਵੀ ਬਣਾਂਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲੇਗਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੇਰੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸਲਈ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਚੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਵੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਉੱਚੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕੋਗੇ। ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਖ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਅਸਮਾਨ ਅਰਥ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਸਮਾਨ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਮੀਰ ਜਾਂ ਗਰੀਬ, ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ, ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ। ਯਾਨੀ ਜੇਕਰ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਸਟਮ ਹੀ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਪਏਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿੱਜੀ (ਵਿਆਕਤੀਗਤ) ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ:--

ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨ, ਕੰਮ, ਭੋਗ, ਆਰਾਮ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਰਹੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ 25 ਸਾਲ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ। ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ

ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਮਾਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਵੱਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੱਚਾ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹੇ, ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਰਹੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਬੇਲੋੜੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਘਟੀਆ ਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਉੱਤਮ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮਰ ਭਰ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਉਹੀ ਉਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਾਲ ਕੱਟਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਨਗੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਵਜੋਂ ਹੀ ਜਾਣਨਗੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਭ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਲ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ, ਲਾਲਚੀ ਜਾਂ ਮੋਹਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁੱਸਾ ਉਦੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਾਡੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਲਚ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਦੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਮੇਰ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਪਤੀ, ਹੁਣ ਜਾਂ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਸਟਮ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ:---

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾੜਾ ਭੋਜਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਰਚ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਡਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਮਿਲਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਓ ਸਮਝੀਏ। ਅੱਜ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਨਾ ਬਰਾਬਰ

ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਹ ਜੋ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਵੰਡ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਮਿਲਾਵਟ, ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਆ ਸਕੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦੁੱਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਗਾਵਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਕਲੀ ਦੁੱਧ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕਦੇ ਹਨ। ਨਕਲੀ ਦੁੱਧ ਬਹੁਤ ਸਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭੋਜਨ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫੂਡ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਖੁੰਝਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੀ ਵਧੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਓਨੀ ਹੀ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇਹ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹਨ, ਉਹ ਖੁਦ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਚੋਣ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ 1 ਕਰੋੜ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ? 5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਖੁਦ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਮੁਕਤ ਸਮਾਜ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ।

ਹੁਣ, ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਸਮਝੋ ਕਿਵੇਂ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਮੰਗ ਲਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗੀ। ਕਰੰਸੀ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਗਣਨਾਵਾਂ ਲਈ ਕਰੇਗੀ। ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਰੰਸੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਰੰਸੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵਰਤਣਗੇ। ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਸੀਲੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸੁਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਸਿਰਫ਼ (ਸੰਪਤੀ) ਜ਼ਰ, ਜ਼ੋਰੂ (ਜ਼ਨਾਨੀ) ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ

(ਜਾਇਦਾਦ) ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਹੀ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਰਹੀ ਜੇਰੂ ਜ਼ਨਾਨੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਰੂ ਜਾ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਦੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਚਾਹੋ, ਉਸ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ 100 ਫੀਸਦੀ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਲੜਨਾ ਪਵੇ। ਪਰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ, ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਮਾਲਕ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ। ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਹੈ, ਦੋ ਨਹੀਂ। ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਇੱਕੋ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸੇ, ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਲੇਸ਼ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਯਾਨੀ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਚਾਹੇਗਾ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਖਿੱਚ ਜਾਂ ਪਿਆਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੋਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੈਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ। ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪਿਆਰ ਹੈ, ਇਕੱਠੇ ਰਹੋ। ਜਦੋਂ ਪਿਆਰ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਭੋਗ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

3. ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੰਦਗੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ) ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ:--

ਹੁਣ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਖੁਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ (ਕਲੋਨੀਆਂ, ਪਲਾਂਟ) ਨੂੰ ਖੁਦ ਖਰੀਦਦੇ ਅਤੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਥੇ ਸੜਕ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਚੌੜੀ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਹ ਵੀ ਲੋਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਾਰਕ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਣਗੇ। ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਯੋਜਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਉੱਥੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਚੀ ਹੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਸੜਕਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ, ਪਾਰਕਿੰਗਾਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਸਕੂਲਾਂ, ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ, ਨਾਲੀਆਂ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਨਕਸ਼ੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਹਰਿਆਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘੇਗੀ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਉਚਾਈ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ। ਸ਼ੇਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀਆਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਟ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਗਲਤ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ। ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਬਚ ਜਾਣਗੇ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਖਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਚਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਖਾਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਦੇਖ ਲਵੇਗੀ। ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਖੁਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ (ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ) ਹੀ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ :-

ਤੁਸੀਂ ਉੱਪਰੋਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਸਗੋਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਨਗੇ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਅਸਲੀ ਪਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਲਓ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੋਦ ਲਏ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਅਸਲ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ, ਉਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਰਹਿਣ। ਜਿਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਆਪਸੀ ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨੇ ਹੀ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲ ਬਹੁਤੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਆਪ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਦੂਸਰਾ, ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਿਤਾ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਿਓ-ਪੁੱਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ, ਝਿਜਕ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾਉਣਗੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਝੂਠ ਵੀ ਬੋਲਣਗੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਗੁੱਸੇ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪੈਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ, ਦੂਰੀ ਵੀ ਰਹੇਗੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਛੋੜਾ ਵੀ ਰਹੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਅੰਦਰੋਂ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੱਕ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ।

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ। ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਹੋਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਸਿਰਫ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਘਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਲੋਕ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਲੋਕ ਭੀਖ ਮੰਗ ਕੇ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਜੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਿਆਈਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ। ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੇਵਲ ਸੁਖ ਹੀ ਹੋਵੇ।

5. ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਅੰਤ:--

ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਦੰਗਿਆਂ, ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਕਮੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 1 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ 80 ਫੀਸਦੀ ਦੌਲਤ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿੱਧੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਰਸਤਿਆਂ ਜਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਯਾਨੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਰਾਹ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੀ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਯੁੱਧ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਯੁੱਧ, ਸਮਾਜਿਕ ਯੁੱਧ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ, ਇਹ ਚਾਰ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਅਸਮਾਨ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਗਲਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਕੇ ਹੈ।

6. ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ :--

ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦ ਜਿਵੇਂ ਪਟਾਕੇ, ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰ, ਮਿਲਾਵਟੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਤਪਾਦ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਤਪਾਦ ਆਦਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਤਪਾਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਬਦਲ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਉਮਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ:-

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹੈ, ਹਵਾ ਪਾਣੀ, ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਵੀ ਦੂਸ਼ਿਤ (ਖਰਾਬ) ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਮਰ ਵਧਣ ਅਤੇ ਘਟਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ। ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਮਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨੀ ਖੋਜ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਕਿੱਥੋਂ ਆਵੇਗਾ, ਬੱਚੇ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣਗੇ, ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਦਿ। ਜੀਵਨ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ-ਮੁਕਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ ਵਧਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੇਗੀ।

8. ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ :-

ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਹਕਰਨ ਚਤੁਸ਼ਟਯਾ ਅਰਥਾਤ ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਚਿਤ (ਹਿਰਦਾ) ਅਤੇ ਹਉਮੈ (ਮੈਂ) ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੀਵਨ ਕਿਸ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਦਿ। ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਗਣਿਤ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਗਣਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਬੋਧ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਉਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਜੀਣ ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਫਲਸਫਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਸਕੀਏ, ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀਏ ਤਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ

ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁਖ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਾਂਗੇ। ਸਾਡਾ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਭਾਸ਼ਾ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਗਣਿਤ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬੋਧ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹਉਮੈ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ, ਗਿਆਨ, ਕੰਮ, ਆਨੰਦ, ਆਰਾਮ ਆਦਿ ਦਾ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

9. ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ:---

ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਲਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿਲੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਡਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਰਾਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜੀਵਨ ਵਿਚਲੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਠਹਿਰਾਅ ਆਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹੇਗਾ।

10. ਆਤਮਿਕ (ਰੂਹਾਨੀ) ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ :-

ਚਾਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਇੰਦਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਮਨ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਨੰਦ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਥਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਯਾਨੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਤਣਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤੱਤ (ਹੌਂਦ) ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਦੁਖੀ ਜੀਵਨ ਕਾਰਨ, ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੀਵਨ-ਮੌਤ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁਕਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਥੇ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਰਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ (ਫਲਸਫ਼ਿਆਂ) ਨੂੰ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭੇ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫ਼ੇ) ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਇਹ ਦਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਵਰਗ ਜਾਂ ਵੈਕੁੰਠ ਨਾਮਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ

ਹਨ। ਜੇ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਪਰ ਉਥੇ ਕੇਵਲ ਸੁਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉੱਥੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ, ਨਰਕ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਖ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉੱਥੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫਾ) ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਵਰਗ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫਲਸਫਾ ਕੋਈ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਫਲਸਫਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਸਦਾ ਇਸ ਸੰਦੇਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹੀ ਫਲਸਫਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ, ਤਦ ਕੋਈ ਵੀ ਫਲਸਫਾ ਚੁਣ ਕੇ ਜੀਉਣ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਅਗਿਆਨਤਾ ਸਹੀ ਫਲਸਫੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਬੇਫਿਕਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ-ਬਾਹਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਤਮਿਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੁਖ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਭੋਗ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

11. ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਅੰਤ:--

ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਭੋਗ (ਆਨੰਦ) ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ, ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਭੋਗ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਨੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇੜ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਖੋਹ ਕਿੰਜ ਹੁੰਦੀ ਕੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਹਨਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਵਰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਸੀਲੇ ਹਥਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਆਦਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨੌਕਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਫਲ ਭੋਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੀਰ ਭੋਗਿਆ ਵਸੁੰਧਰਾ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਲੋਕ ਹੀ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਾਕਤਵਰ ਆਦਮੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਨਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਕੁਝ ਫਰਕ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਥਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਜੀਵਨ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਣ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੀਲੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰੀਜਿਸ਼, ਲੜਾਈ, ਝਗੜੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਈਏ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਿਰੰਤਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੱਲ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਅਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਉਸ ਹੱਲ ਨੂੰ

ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਲ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰਤਾ (ਸਹਿਯੋਗਤਾ) ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਪਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵੀ ਡਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਨਾਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ। ਜਦੋਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ? ਕੁਝ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ:--

ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਦਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ, ਤਦ ਲੋਕ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਮਝਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਈਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ (ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ) ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਸੂਧੈਵ ਕੁਟੁੰਬਕਮ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਰੁੱਖ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਬੀਜ ਹਾਂ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ

ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ

ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ

ਸ਼ਕਾਇਤਾਂ

ਬਾਏਓ ਡਾਟਾ	User Information	Family Information	Schedule Planner	Social Network
ਸਿੱਖਿਆ	Acquired Education	Desired Education	Schedule Planner	Satisfaction Index
ਰੁਜ਼ਗਾਰ	Acquired Work Experience	Desired Employment	Schedule Planner	Satisfaction Index
ਸਮਾਜਿਕ ਸਹੂਲਤ	Membership Clubs & Forums	Desired Facility	Schedule Planner	Satisfaction Index
ਸੁਰੱਖਿਆ	Healthcare Services	Banking Services	Schedule Planner	Satisfaction Index

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

13. ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ (ਜੁਰਮਾਂ) ਦਾ ਜੜੂ ਤੋਂ ਖ਼ਾਤਮਾ :-

ਸਾਰੇ ਜੁਰਮ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਲਾਭ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਸੋਚੇਗਾ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਫੌਰੀ ਜਾਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਭ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋਣਗੇ ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ।

14. ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤੀ :---

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਵਿਕਸਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ, ਆਪਸੀ ਖੋਹ-ਖਿੰਜ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੇ ਵੀ ਵਸੀਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜੇਕਰ ਸਾਧਨ ਘੱਟ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਣਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜੀਵਨ ਉਭਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

15. ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਮਸ਼ਹੂਰੀ) ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ :--

ਜੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਮੁਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਰਡਿੰਗ, ਇਹ ਸਭ ਵੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਇਕ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਗਿਆਪਨ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਬੇਚੈਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ। ਦੂਜਾ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਕਸਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਕੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼, ਰੰਗ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਫਲੇਕਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੋੜ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਗੇ।

16. ਸੱਚ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਕੀ ਦਾ ਉਭਾਰ :--

ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਤੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਕੋਈ ਜੋ ਵੀ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੇਗਾ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਸਕੇਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਹਰ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇਗਾ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲੜੀਏ? ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨਗੇ? ਤੁਸੀਂ

ਚੇਰੀ ਜਾਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਸੋਚੋਗੇ ? ਦੂਸਰੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣ ? ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ :-

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਮੀਰ। ਦੋਵੇਂ ਭਵਿੱਖ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵਰਤਾਂਗੇ ਜਾਂ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਸਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਸਿਸਟਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਲੋਕ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂਗੇ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਾਂਗੇ। ਅਤੇ ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੁਝ।

18. ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ:-

ਜਦੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਵੇ। ਸਮਾਜ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦੁੱਖ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਿਆਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਔਰਤ, ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ, ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ, ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਰਾਏ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।

19. ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ (ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ) ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ:-

ਜਦੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ ਹਨ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਖੁਸ਼ ਹਨ, ਦਰਖਤ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੁਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਾਂ। ਨੇਕੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ (ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ) ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

20. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ :---

ਹੁਣ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਆਓ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਓ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੜਕ ਦੀ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ, ਅੱਜ ਸੜਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ 1 ਸਾਲ ਤੱਕ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਟੁੱਟੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਚਲਾ ਕੇ ਜਲਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਟਾਇਰ ਜਲਦੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟੋਇਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਦਲਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਜਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟਸ ਵੀ ਜਲਦੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਵਾਹਨ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਜਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਦੋਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਮਿਆਰੀ ਸੜਕਾਂ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਧਾ ਵੀ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ 10 ਗੁਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਸਰਾ, ਇਸ ਨਾਲ 10 ਗੁਣਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਚੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਾਹਨ ਵੀ 25 ਸਾਲ ਤੱਕ ਚੱਲ ਸਕਣਗੇ। ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਜੋਕੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਬੀਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਢੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੰਗ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਵਿਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੁੱਖ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਮੰਗ ਕਾਰਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਫ਼ਸਲ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਮੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ 'ਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

ਇਹ ਇੱਕ ਐਸੀ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਭਰ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਵੇਗੀ।

ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਨੀਤੀਆਂ ਘਾੜੇ, ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਜੱਜ ਆਦਿ

**ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ
(ਲੀਡਰ ਸ਼ਿਪ)**

ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

ਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ,
ਅਧਿਆਪਕ, ਡਾਕਟਰ,
ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

**ਉਦਯੋਗਪਤੀ,
ਕਾਰੋਬਾਰੀ**

**ਉਦਯੋਗ ਤੇ
ਵੱਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ**

ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

**ਅਨਾਜ, ਫਲ,
ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ**

ਖੇਤੀਬਾੜੀ

ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਦਰਮਿਆਨੀ,
ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਵਸਥਾ

ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲੇ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬੇਲੋੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਆਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਮੁਆਫੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਮਾੜੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸਹੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾੜੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਦਾ ਲਈ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜੋੜ ਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਟਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯੂ ਐਲ ਐਮ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੰਚ ਤੇ ਆ ਕੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਸਕੋਗੇ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅਧਿਆਇ - 12

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ

ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਆਓ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਕਾਬਲੀਅਤ, ਗੁਣ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੰਮ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਰਹੇ। ਮਨੁੱਖ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰ ਤਰਜੀਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾਤਮਕ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਚਾਰ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦੀ ਹੈ - ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾਤਮਕ। ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ- ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸ਼ਕਤੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣ ਹਨ-ਸ਼ਕਤੀ, ਬੋਲੀ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਰ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ) ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ- ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਣਜ (ਵਪਾਰ), ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਾਸ਼ਨ

(ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ)। ਖੇਤੀ ਤਾਕਤ (ਸਰੀਰਕ) ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਣਜ ਬੋਲੀ (ਗੱਲਬਾਤ) ਨਾਲ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਸ਼ਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ (ਅਗਵਾਈ) ਸਿਆਣਪ (ਬੁੱਧੀ) ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਰ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਰੀਰ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਾ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਚੇਤਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬੁੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੋਗ (ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ) ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਮਹਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੀਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਕਦੋਂ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਵਰਗੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਯਾਨੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਮਾਲ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਮਾਲ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਂ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਵੇਚੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਔਖਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲਓ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਜਾਓਗੇ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਕੌਣ ਹੈ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੰਨੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਵੱਡਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਚਲੋ ਉਸ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝੀਏ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਕਹਿਣਾ। ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਤੱਤ ਤੋਂ ਕਈ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਠੀਕ? ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ ਤਾਂ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਘੱਟ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮੈਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਾਂ? ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਹਾਂ, ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ ਵੀ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਪਸੰਦ-ਨਾਪਸੰਦ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਦਿੱਖ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਨਾਮ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਹੈ, ਦੇਸਤੇ, ਯਾਨੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾੜੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ ? ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿਲਦੇ ਹਨ. ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1. ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ (ਭੌਤਿਕ) ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ (ਭੌਤਿਕ- ਭਾਗ, ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਕੋਟੀਐਂਟ --PQ)
2. ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ (ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਕੋਟੀਐਂਟ-- IQ)
3. ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ (ਈਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟੀਐਂਟ-- EQ)
4. ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਕ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਪੱਧਰ (ਕੋਸੀਅਸ ਕੋਟੀਐਂਟ--CQ)

1. ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ:-

ਉਹ ਲੋਕ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੱਧਰ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਦਾ ਕੰਮ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾ, ਪੀਣਾ ਅਤੇ ਸੌਣਾ ਆਦਿ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਟ ਪਕੌੜੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਆਦਿ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਸਾਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ। ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝਦਾਰ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਬੋਲਚਾਲ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸਤ ਮਿਲੇਗਾ, ਯਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮੋਹ ਜਾਂ ਵਾਸਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਹਰੋਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ 6 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹ ਬੇਅਰਾਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

2. ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ :-

ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਲਚਾਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਆਦਿ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਕਲਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ। ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਲਗਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਵਲ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਕੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ, ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਜੀਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਆਨੰਦ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਵਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਵੀ ਉਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਕਾਰਨ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਗ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਭੋਗ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਭੋਗ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਭੋਗ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਸਮਝ ਉਸ ਭੋਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਲਗਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ਼ ਲੋਕ, ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੰਦਮਈ ਅਤੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗਹਿਰੀ ਖਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਰਿਵਾਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਭਾਵ, ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਜੀਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਾਮੀ ਕਾਰਨ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ 12 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੇਅਰਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ :-

ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਹਿੰਸਾ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੇਰ ਹਨ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੌਤ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕੇ। ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਦਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਰਦਾਰ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਵੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਓ, ਉਹ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੋੜਦੇ। ਭਾਵਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪਾਈ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਬਦਨਾਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ (ਸ਼ਾਸਨ) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵਰੰਜਨ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ 18 ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਅਰਾਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ।

4. ਚੇਤੰਨ ਪੱਧਰ:--

ਇਹ ਲੋਕ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਨਸਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਹੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਸਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਘੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਅਸਲ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ। ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਤੇ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਸਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਗਵਾਈ (ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ) ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਸਾਦਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਵੈ-ਰੰਜਨ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਸੁਭਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੁੱਖ ਵੀ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ 24 ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮੂਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਰਮ ਹਸਤੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵਿਕਾਸ ਹੈ। ਉਹ ਪਰਮ ਹਸਤੀ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣ (ਜੀਵਨ) ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਖੁਦ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਸਾਰ (ਫੈਲਾਉ) ਆਪ ਹੀ ਰੱਬ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਉਰਜਾ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਇੱਛਾ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਹੈ। ਹੋਂਦ ਹੀ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ- ਆਕਾਸ਼, ਹਵਾ, ਅੱਗ, ਪਾਣੀ, ਧਰਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਤੱਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹਰ ਰਚਨਾ ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਠੋਸ ਤੱਤ ਹੈ ਉਹ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਤਰਲ ਤੱਤ ਹੈ ਉਹ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਗਰਮੀ ਹੈ ਉਹ ਅੱਗ ਹੈ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਬਲ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਉਹ ਹਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਦਾ ਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਉਹ ਆਕਾਸ਼ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਸਮੱਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਹਰ ਇਕਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ, ਸੁਰੁਆਤ, ਗੱਭਲੀ, ਅਖ਼ੀਰਲੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਂਦ, ਮੈਂ, ਚੇਤਨਾ, ਆਤਮਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਨਮ, ਜੀਵਨ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਚੇਤੇ

ਨੂੰ ਮੈਂ, ਆਤਮਾ, ਹੋਂਦ, ਚੇਤਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਅਯਾਮਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾਈ, ਚੌੜਾਈ, ਮੋਟਾਈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਚਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ- ਜਾਗਣਾ, ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣਾ, ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ, ਨਾ ਹੋਣਾ (ਤੁਰੀਆਂ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਹਨ- ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ, ਬੋਲਣ ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਕਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ, ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਸ਼ਕਤੀ, ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਤਮਕ (ਸੰਕਲਪ) ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਕਰਮ, ਮਨ ਤੋਂ ਬੋਲ, ਹਿਰਦੇ (ਚਿੱਤ) ਤੋਂ ਸੰਕਲਪ, ਮੈਂ, ਆਤਮਾ, ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਗਵਾਹੀ (ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ) ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਫਲ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਹੀ ਉੱਤਮ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਫਲਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਚ ਤਰਜੀਹ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਹਨ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਵਪਾਰਕ ਕੰਮ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਮਰੱਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਸਮਰੱਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਵਪਾਰਕ ਕੰਮ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਮ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਵ ਜੀਵਨ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅੱਗੇ ਦਸੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ - 13

ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਰ ਹਿੱਸੇ :-

ਸਰੀਰ, ਮਨ, ਜੀਵਨ (ਪ੍ਰਾਣ) ਅਤੇ ਆਤਮਾ। ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਚਾਰ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਹੋਂਦ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਮਨ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ, ਮਨ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।

1. ਸਰੀਰ :- ਸਰੀਰ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
2. ਮਨ:- ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਨ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰਾਣ, ਜੀਵਨ, ਹਿਰਦੇ :- ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ।
4. ਆਤਮਾ: ਮੈਂ, ਗਵਾਹ, ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ :-

1. ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ:- ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰੀਆਂ, ਇੰਦਰੀਆਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਤਾਕਤ ਆਦਿ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ੳ) ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਕਰਮ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਅ) ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ੲ) ਗਿਆਨ (ਅਵੇਗ) ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਗਿਆਨ (ਅਵੇਗ) ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਸ) ਤਾਕਤ ਵਿਕਾਸ:- ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

2. ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ:- ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਹਿਰਦੇ, ਹਉਮੈ, (ਮੈਂ)- ਚਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਸੁਧਾਈ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਮਨ ਹੈ। ਨਿਰਣੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬੁੱਧੀ ਹੈ। ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਿਰਦੇ ਹੈ। ਸਵੈ-ਸ਼ਕਤੀ ਹਉਮੈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

ੳ) ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸੋਚਣ, ਤਰਕ ਕਰਨ, ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਅ) ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਅਰਥ, ਇਰਾਦੇ, ਵਿਸ਼ੇ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ੲ) ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਗ੍ਰਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਸ) ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਜਾਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਆਦਿ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ:- ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਉਰਜਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤਰੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ੳ) ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸਾਦਗੀ, ਨਿਮਰਤਾ, ਉਦਾਰਤਾ, ਦਿਆਲਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਅ) ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ੲ) ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸੁੱਖਣਾ ਸੁੱਖਣੀ, ਪ੍ਰਣ, ਅਤੇ ਸਹੁੰਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਸ) ਤਾਲਮੇਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਏਕਤਾ, ਭਾਈਚਾਰਾ, ਦੋਸਤੀ, ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

4. ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ:- ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮਤਵ, ਗਵਾਹ, ਇਸ਼ਵਰ, ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਉਭਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣ ਦਿਸਦੇ ਹਨ:-

ੳ) ਬ੍ਰਹਮਤਵਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਸੰਪੂਰਨਤਾ, ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕਤਾ, ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨਤਾ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਅ) ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ੲ) ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ, ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਸਿਹਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਸ) ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:- ਇਕਾਗਰਤਾ, ਸਥਿਰਤਾ, ਖਾਲੀਪਣ, ਸਮਾਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਾਅ

1. ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਾਅ:- ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਉਪਾਅ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਖੁਰਾਕ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਖੇਡ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹਨ।

2. ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਪਾਅ:- ਸਿੱਖਿਆ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਾਧਿਅੰਡ ਹੈ। ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਚਿੱਤ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ, ਗਣਿਤ, ਬੋਧ, ਦਰਸ਼ਨ ਆਦਿ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਪਾਅ:- ਢੁਕਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਾਅ:- ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਮੁੱਖ ਉਪਾਅ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ :-

1. ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ:- ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਹੈ- ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ। ਬਲ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਜੀਵ ਹੈ। ਕਰਮ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ।

2. ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ :- ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਣ ਤਰਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਤਰਕ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਤਰਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਤਰਕ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ-ਬੁਰੇ, ਸਹੀ-ਗਲਤ, ਨਿਆਂ-ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਚੋਣ-ਨਕਾਰ, ਸੱਚ-ਝੂਠ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ:- ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੈ। ਵਰਤ, ਸੁੱਖਣਾ ਸੁੱਖਣੀ, ਸਹੁੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਖੁਦ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤਰੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਪ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਚਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਕਲਪ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਚੇਤੰਨ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ:- ਚੇਤੰਨ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਹੈ - ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ। ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।

ਹੁਣ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

1. ਅੰਗਾਂ, ਇੰਦਰੀਆਂ, ਆਵੇਗਾਂ ਅਤੇ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰੋ। ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ 6 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

2. ਇਹ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ, ਕਸਰਤ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

3. ਸੁਹਾਵਣਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ।

4. ਸਰਗਰਮ ਰਹੋ, ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਓ।

5. ਕਿਰਤ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

6. ਖੇਤੀ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਬਿਨਾਂ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣੋ।

7. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਨਾਜ, ਫਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ।

8. ਖੇਤੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹਨ।
9. ਸਰੀਰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਰਮੋਂਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਲਵਾਨ ਬਣਾਓ।
10. ਆਕਾਸ਼, ਵਾਯੂ, ਅੱਗ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਪਦਾਰਥ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਪੰਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੈ।
11. ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਪਦਾਰਥ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਭੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਭੋਜਨ ਰਹਿਤ ਹੋ, ਤਾਂ ਭੋਜਨੀ ਬਣੋ।
12. ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਤੱਤ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੋਜਨ, ਫਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਅਜਿਹੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਹਨ ਜੋ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।
13. ਭੁੱਖ, ਪਿਆਸ, ਨੀਂਦ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰੋ।
14. ਭੋਜਨ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪਿਆਸ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭੋਗ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।
15. ਖੇਤੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹਨ। ਭੋਜਨ ਖੇਤੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਕਰਕੇ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕੋ।
16. ਭੋਜਨ ਦੇ ਸੇਵਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਅਰਥਾਤ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਹੀ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।
17. ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅੰਗ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।
18. ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਪਤ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹੋ।

19. ਮਨੋਰੰਜਕ ਬਣੋ. ਇੰਦਰੀਆਂ ਸਰੀਰ ਹਨ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

20. ਸਰੀਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰੇ। ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੋ.

21. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਲਵਾਨ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਬਣਾਓ। ਭੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਬਣੋ।

22. ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਪਦਾਰਥ ਹੀ ਸਰੀਰ ਹੈ।

23. ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

24. ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਸੁੰਦਰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਕਤ ਸੁਭ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

25. ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰੀਰ ਬਲਵਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ। ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਪੂਰੀ ਕਰੋ।

26. ਤਾਮਸਿਕ ਭੋਜਨ ਤਿਆਗ ਦਿਓ। ਤਾਮਸਿਕ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਰੋਗ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਬਾਸੀ, ਕੂੜਾ, ਗੰਦਾ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਭੋਜਨ ਤਾਮਸ ਭੋਜਨ ਹੈ।

27. ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅੰਗਾਂ, ਇੰਦਰੀਆਂ, ਆਵੇਗਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਚਿਤਿ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਹਨ।

28. ਭਾਸ਼ਾ, ਗਣਿਤ, ਬੋਧ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਦਿਲ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੋ।

ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

1. ਆਪਣੇ ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਹਿਰਦੇ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੋ। ਤਰਕ, ਸਮਝ, ਯਾਦ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ 12 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
2. ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਬਣੋ, ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਓ। ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧੇਗੀ। ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਬੁੱਧੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।
3. ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਤਰਕ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਬਣੋ, ਆਪਣੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੋ। ਵਣਜ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ।
4. ਮਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇੰਦਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਝ ਵਧੇਗੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
5. ਧੁਨੀ, ਛੋਹ, ਰੂਪ, ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਗੰਧ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ।
6. ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਮੁਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਸੰਵੇਦੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਓ।
7. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਛੋਹ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਰੂਪ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਸੁਆਦ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਗੰਧ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮਨ ਤਿੱਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।
8. ਕੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੋ, ਚਮੜੀ ਰਾਹੀਂ ਛੂਹੋ, ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰੂਪ, ਜੀਭ ਰਾਹੀਂ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਕ ਲਓ। ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੋ।
9. ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ - ਸਧਾਰਨ, ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਉੱਚ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉੱਚੇ ਕਰਮ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਪਾਰਕ ਕੰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।
10. ਵਣਜ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਣਜ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਚਿੰਤਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ

ਹੋ ਸਕਦੀ। ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਬੁਲਾਰੇ ਬਣੋ।

11. ਵਾਕਫੀਅਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

12. ਆਤਮਕ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਹੀ ਆਤਮਾ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਦੇ ਜਾਗਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵੇਦੀ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡੋ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਲਓ।

13. ਮਨੋਰੰਜਕ ਬਣੋ। ਵਿਸ਼ਾ ਮਨ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੈ।

14. ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

15. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਅਧੀਨਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

16. ਖੁਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਮਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ।

17. ਵਰਜਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਤਰਜੀਹਾਂ ਘਟਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

18. ਕੇਵਲ ਸੰਵੇਦੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਮਾੜੇ ਸ਼ਬਦ, ਗੰਦੀ ਛੇਹ, ਬਦਸੂਰਤ, ਭੈੜੀ ਗੰਧ ਅਤੇ ਦੁਰਗੰਧ ਵਰਜਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ।

19. ਚੰਗੇ ਸ਼ਬਦ, ਚੰਗੀ ਛੇਹ, ਸੁੰਦਰਤਾ, ਸੁੰਦਰਤਾ, ਮਹਿਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਓ। ਸੁੰਦਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮਨ ਰੌਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

20. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ - ਸਧਾਰਨ, ਦਰਮਿਆਨਾ, ਉੱਚੀ।

21. ਉੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਾਤਮਕ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ।
22. ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਫੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹੋ।
23. ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖਪਤ ਹੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ। ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਜਿਨਸੀ ਅਨੰਦ ਮਾਣੋ।
24. ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਮੁਕ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਸੰਤੁਲਿਤ ਜਿਨਸੀ ਆਨੰਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਮੁਕ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ।
25. ਖਪਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।
26. ਕਾਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਲੱਛਣ ਹੈ। ਕਾਮੁਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।
27. ਵਾਸਨਾ ਕੇਵਲ ਭੋਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਸਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
28. ਘਰ ਕੇਵਲ ਵਾਸਨਾ ਦੇ ਜਾਗਣ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਦਰ ਘਰ ਹੋਣਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ।
29. ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਬਚਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
30. ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।
31. ਮਨੁੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।

32. ਇੱਛਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਨਿਵਾਸ ਹੈ। ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

33. ਵਸਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੈ। ਭੋਗਣਾ ਵਾਸਨਾ ਹੈ। ਰਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਾਸਨਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਸਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

34. ਵਾਸਨਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕੱਪੜੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਦਰ ਕੱਪੜੇ ਵਰਤੇ।

35. ਕੱਪੜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਦਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰੋ।

36. ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਹੋਰ ਸੁੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਸਨਾ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

37. ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਰਤੇ।

38. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

39. ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਾਣਾ, ਚਲਣਾ, ਇੱਛਾ, ਸੰਵੇਦੀ ਹੋਣਾ, ਫੈਲਣਾ, ਵਿਆਪਕ ਬਣਨਾ, ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਫੈਲਣਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

40. ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਛੇਹ, ਰੂਪ, ਸੁਆਦ, ਗੰਧ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਬਣਾਓ। ਮਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਨ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

41. ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਓ। ਕੇਵਲ ਸੁੰਦਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।

42. ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ, ਆਪਣੇ ਨਹੁੰ, ਆਪਣੇ ਵਾਲ, ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸੁੰਦਰ, ਸੁਹਾਵਣਾ ਅਤੇ ਸੁਭ ਬਣਾਓ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੋ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧੇਗੀ।

43. ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਹੀ ਆਚਰਣ ਨੈਤਿਕਤਾ ਹੈ। ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਣ, ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।

44. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਖਪਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਢੁਕਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ।

45. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਖਪਤ ਬਾਰੇ ਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

46. ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਆਇਨ ਹੈ - ਛੇਹ। ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਇਸ ਇੱਕ ਆਇਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਾਗਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਹੋ।

47. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

48. ਸ਼ੁੱਧ ਆਤਮਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਗਦੀ ਆਤਮਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਸੰਪਰਕ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਭਿਅਤਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣੋ।

49. ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਉਲਝੋ ਜੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਤਵਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

50. ਜਦੋਂ ਸੰਵੇਦਨਾਤਮਕ ਆਨੰਦ ਖਤਮ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਇੱਕਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਦ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਲੱਛਣ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

1. ਪ੍ਰਾਣ ਊਰਜਾ ਹੈ। ਊਰਜਾਵਾਨ ਬਣੋ।

2. ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਚ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਜੀਵਨ ਤਰੰਗ ਹੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਜੇ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਵਚਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁੱਖਣਾ ਜਾਂ ਸੰਕਲਪ ਇੱਕ ਸੁੱਖਣਾ ਹੈ।
5. ਇੱਕ ਸੁੱਖਣਾ ਇੱਕ ਸਹੁੰ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ।
6. ਹਠਧਰਮੀ ਨਾ ਬਣੇ, ਤੇਜ਼ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਬਣੇ। ਜਿੱਦੀ ਹੈ ਦੁਸ਼ਟਤਾ, ਵਰਤ ਬਹਾਦਰੀ ਹੈ।
7. ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੰਕਲਪ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੰਕਲਪ ਜਿੱਦ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਨੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣੇ, ਤੁਸੀਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।
8. ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਹਾਦਰ ਬਣੇ। ਦਲੇਰੀ ਬਹਾਦਰੀ ਹੈ, ਸੱਚੀ ਦਲੇਰੀ ਬਹਾਦਰੀ ਹੈ।
9. ਸੱਚੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਰਤ ਰੱਖਣਾ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਮੁਰਖਤਾ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜਿੱਦ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਸੱਜਣ ਬਣੇ, ਬਹਾਦਰ ਬਣੇ।
10. ਜਿੱਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿੱਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੂਤਰ ਹੈ। ਜਿੱਦਗੀ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਜਗਾਓ।
11. ਪ੍ਰਾਣ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਸੀਨੇ ਹੈ, ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ।
12. ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਲੱਛਣ ਹੈ। ਭਾਵਨਾਤਮਕਤਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਓ। ਭਾਵੁਕ ਰਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਮਿਲੇਗੀ।
13. ਸਾਦਗੀ, ਨਿਮਰਤਾ, ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਦਿਆਲਤਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ।

14. ਸਮਾਨ ਦਰਦ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸੰਵੇਦਨਾ ਹੈ। ਦਰਦ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਾ ਹੈ। ਨਿਰਸੁਆਰਥਤਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।
15. ਜਦੋਂ ਵਾਸਨਾ ਸੰਵੇਦਨਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਹੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
16. ਅਧੀਨਤਾ ਵਾਸਨਾ ਹੈ। ਮਾਨਤਾ ਸੰਵੇਦਨਾ ਹੈ। ਵਾਸਨਾ ਵਿੱਚ ਸਬਜੈਕਟਿਵਟੀ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾ ਵਿੱਚ ਸਨੇਹ ਹੈ।
17. ਭਿੱਜਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਾਸਨਾ ਹੈ, ਗਿੱਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸੰਵੇਦਨਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਹੈ।
18. ਰਖਵਾਲਾ ਬਣੋ, ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਬਣੋ, ਦਾਨੀ ਬਣੋ, ਸੇਵਕ ਬਣੋ, ਰਖਵਾਲਾ ਬਣੋ, ਇਹ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ।
19. ਸਵੈ-ਹਿੱਤ ਦਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਸੁਆਰਥ ਦਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। 'ਆਪਣੇ' ਨੂੰ 'ਦੂਜੇ' ਨਾਲ ਜੋੜੋ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।
20. ਪ੍ਰਾਣ ਉਹ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸੰਵੇਦਨਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਾਗਦੀ ਆਤਮਾ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਬਣੋ। ਭਾਵੁਕ ਹੋਵੋ। ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ। ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ।
21. ਤੇਜ਼, ਹਮਦਰਦੀ, ਸੰਕਲਪ, ਸਹੁੰ, ਰਿਸ਼ਤਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਸਹਿਜ, ਸਹਿਯੋਗ, ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ।
22. ਕੇਵਲ ਜਾਗਦੀ ਆਤਮਾ ਹੀ ਸੁਖ ਅਤੇ ਗਮੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੁਖ ਅਤੇ ਗਮੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਦੁੱਖ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਾਗਰੂਕ ਜੀਵ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
23. ਪ੍ਰਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਆਤਮਾ ਵਾਲੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮਪੂਰਣ ਰਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।
24. ਪਿਆਰ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

25. ਪ੍ਰਾਣ, ਅਪਨ, ਵਿਅਨ, ਉਦਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਜੀਵੰਤ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਦੇਸ਼ ਸਮਾਜ, ਲੋਕ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਬਣੇ।

26. ਸੇਵਾ ਦਇਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਪਾਲਨਾ ਹੀ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਫੌਜ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿਪਾਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰ ਜਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਸਮਾਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

27. ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ।

28. ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੇਵਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਹੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ।

29. ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੇਵਲ ਜੀਵਤ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਲੇਰ, ਧੀਰਜਵਾਨ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸੁਚੱਜੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਹੈ। ਜਿੰਦਾ ਰਹੋ।

30. ਪ੍ਰਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਸਿਵ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬੇਜਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਹੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬਣੋ, ਤੁਸੀਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।

31. ਨਿਯਮ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਚੰਗੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਕਰ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਰਵੱਈਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬਣੋ।

32. ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਕ ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।

ਸੁਚੇਤ ਆਤਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

1. ਪੂਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤੱਤ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਸੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੇਤਨਾਤਮਕ, ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2. ਆਤਮਾ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੁੱਧੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।
3. ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੀ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
4. ਕਰਮ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਸਮਝ) ਬੁੱਧੀ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਸੂਝ-ਬੂਝ ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਗੁਣ ਹੈ।
5. ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਜ਼ਮੀਰ, ਸਮਝ, ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਜੇ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਸਿਆਣਾ ਹੈ। ਸਿਆਣਪ (ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ) ਹੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਸਮਝਦਾਰ ਬਣੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਵਾਲੀ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।
6. ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਕੁਦਰਤ, ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਆਦਤਾਂ ਹਨ। ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀ ਵਲੋਂ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਾਬੂ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਹੈ।
7. ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ, ਸੌਂਹ, ਕਸਮ ਹੀ ਬੁੱਧੀ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਅਡੋਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਮਝਦਾਰ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬਣੋਂ। ਆਤਮਕ (ਚੇਤਨਾਤਮਕ) ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
8. ਚਸ਼ਮਦੀਦਤਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਹੀ ਗਵਾਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਹੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਬਣੇ, ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
9. ਸਹੀ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣਾ ਹੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੈ। ਗਲਤ ਪੱਖ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਿਰਪੱਖਤਾ (ਇਨਸਾਫ਼, ਨਿਆਂ) ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਨਸਾਫ਼ ਪਸੰਦ ਬਣੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨਿਖਰੇਗੀ।
10. ਨਿਯਮ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਨੀਤੀ ਹੀ ਸਲਾਹ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਹੀ ਨਿਆਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ, ਨੀਤੀਆਂ, ਫੈਸਲੇ ਹੀ ਅਗਵਾਈ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹਨ। ਚਸ਼ਮਦੀਦਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੀ ਅੱਖਾਂ (ਨੇਤਰ) ਹਨ। ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ (ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ) ਬਣੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਨੇਤਾ, ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
21. ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ, ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ, ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੈ।

22. ਜੀਵਆਤਮਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਭੋਗਣ ਲਈ ਮੁੜ ਮੁੜ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਨੰਦ ਮਾਣਨਾ (ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣਾ) ਹੀ ਜੀਵਆਤਮਾ ਦਾ ਮੂਲ ਤੇ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਹੈ।

23. ਕੇਵਲ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੋਈ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਗੂ (ਨੇਤਾ), ਖੋਜੀ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਯੋਗੀ ਜਾਂ ਸੰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ। ਲੋਕ ਆਗੂ, ਲੋਕ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਲੋਕ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਜਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਬਣੋ।

24. ਆਤਮ-ਗਿਆਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਯੋਗ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

25. ਆਤਮਕ-ਆਨੰਦ ਹੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਲੱਛਣ ਹੈ। ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ, ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੋਗੇ।

26. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਭ ਦੇ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਪਿਆਰ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁੱਖ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

ਅਧਿਆਇ - 14

ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ

ਸਵਾਲ 1 - ਕੀ ਇਨਸਾਨ ਬਿਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਆਦਿ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ?

ਉੱਤਰ :- ਮਨੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤਿ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਸਿਸਟਮ, ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਲੱਭ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਹੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਨੁਭਵੀ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਜਾਂ ਹੱਲ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੇਤੰਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਆਓ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਭਰ

ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਲ, ਫੁੱਲ, ਪੱਤੇ ਆਦਿ ਭੋਜਨ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਸੁਆਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਆਦਿ ਦਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਵ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਖੋਜਿਆ ਹੈ ਉਹ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖੋਜ ਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮ ਵੰਡਣ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਛਤ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ।

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿੱਜਤਾ, ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਕੋਈ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਨਿੱਜਤਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਆਦਿ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਿੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਜ਼ਾਦੀ ਭਾਵ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਪਹਿਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਆਜ਼ਾਦੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪੱਖ 'ਤੇ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਿੱਜਤਾ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ) ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੀਜਾ ਸ਼ਬਦ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ, ਜੋ ਵੀ ਕੁੱਝ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ?

ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਨੰਗਾ ਨਹਾਏਗਾ ਕੀ ਤੇ ਨਿਚੋੜੇਗਾ ਕੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ, ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਦੂਜਾ, ਜੇ ਵੀ ਥੋੜੀ ਬਹੁਤ ਆਰਾਮ ਜਾਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਉਹ ਸਹੂਲਤ ਚੋਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਕਰਕੇ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਣ ਰੋਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਕਬਾਇਲੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਬਿਲੇ ਤੱਕ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਬੀਲਾ ਦੂਜੇ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜਤਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਸਿਸਟਮ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਜਾਂ ਅਢੁੱਕਵੇਂ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਆਦਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜੋ ਕਿ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਆਓ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਓ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਦੂਸਰਾ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਨਤਾ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਦਿ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਹੇ? ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਸਕੀਏ। ਹੁਣ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੇਅਸਰਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਭ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਸੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਣਗੇ? ਦੂਸਰਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਹੀ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਾ ਰਹੇ? ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਕ ਕਦੇ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਿਸਟਮ ਜਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਅਜੀਬ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੱਸ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਰਾਬਰੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾੜਾ ਸਿਸਟਮ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਕੋਈ ਨਿੱਜਤਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਆਦਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਵੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਨਿੱਜਤਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਆਦਿ ਸਹੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਹੈ? ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਉੱਪਰ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ। ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਹਾਰਕ ਹੱਲ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਸਿਸਟਮ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 2 : - ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਮ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਹਾਂਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਜਾਂ ਅਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਵਾਲ 3 - ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ?

ਜਵਾਬ: ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਨੀਂਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਸਿਸਟਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼: ਜਾਣੋ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇੱਛਤ ਖੁਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਖ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੀ ਵੰਡ। ਇਹ ਗਿਆਨ ਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੰਡ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਫਲਸਫੇ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਿੱਠਾ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਵਲ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੀ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਧੁਰਾ ਉਸ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਹੀ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਮਨਚਾਰਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਹੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 - ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫੇ) ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਿਹਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ਜੀਵਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫੇ) ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਫਲਸਫੇ) ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੇਵਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੀ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਹੀ ਫਲਸਫਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਸੌਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹੋਣਗੇ। ਨਤੀਜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗੁੰਝਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਹ ਫਲਸਫਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਾਜ ਦੁਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਹੀ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਫਲਸਫਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਫਲਸਫਾ ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ, ਗਲਤ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ। ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਫਲਸਫੇ ਹਨ ਉਹ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ।

ਸਵਾਲ 5 :- ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਅਰਥਾਤ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ?

ਜਵਾਬ :- ਪਹਿਲਾਂ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ

ਨੁਕਸ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਾਰਨ ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਅਮੀਰ। ਗਰੀਬ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਦੀ ਕਮੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੰਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਘੱਟ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਘਟਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘਟਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਸਿਰਫ 1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 99 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਸਿਰਫ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਮੀਰ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮੀਰੀ ਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ, ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਧੇਰੇ ਪੂੰਜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ (ਪੈਸੇ) ਪੂੰਜੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਹ ਪੂੰਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਾਂਹ ਉਹ ਕੁਝ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾਂਹ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾਂਹ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾਂਹ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਗਿਆਨ (ਸਿੱਖਿਆ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੁੱਖ ਹੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪਟਰੋਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਪੂੰਜੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਹ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੂੰਜੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੰਜਿਸ਼ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪੱਕਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੱਚੀ (ਅਸਲੀ) ਮੰਗ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੰਗ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਖੇਤਰੀ ਵਪਾਰੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਲ ਲਿਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਰੱਖ ਕੇ ਗਾਹਕ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਬੱਚਤ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਆਦਿ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਸਹਿ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂੰਜੀ ਗੁਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਪੂੰਜੀ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੋਕ ਜਾਂ ਹੜ੍ਹ ਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੀੜਾ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਲਗਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਸਹੀ ਭਾਅ ਨਾ ਮਿਲੇ ਆਦਿ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੁਣ ਪੂੰਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਚੋਰੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਅਗਵਾ, ਮਿਲਾਵਟ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਲੜਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਪੈਸਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪੈਸਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਆਪਣੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਨੇਤਾ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਨਵੇਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਹੀ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸੱਚਾ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਸੱਚਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਸ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।

ਸਵਾਲ 6 :- ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿੰਨੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ - ਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਮਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਆਮਦਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਬਰਾਬਰ ਆਮਦਨ ਕਾਰਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖੀ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਘੱਟ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨੁਕਸ ਇੱਕੋ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਵਾਲ 7 :- ਕੀ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆਮਦਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ?

ਜਵਾਬ :- ਤੁਸੀਂ ਉੱਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰੀਬੀ, ਗੁਲਾਮੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਰੱਜਿਸ਼, ਚੋਰੀ, ਮਿਲਾਵਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਡਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਤਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੱਚਾਈ, ਪਿਆਰ, ਨਿਆਂ, ਨੇਕੀ ਆਦਿ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ, ਕੁਦਰਤੀ- ਅਲੌਕਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਣਗੇ ਜੋ ਉੱਚ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਵੈਸੇ ਵੀ, ਬਰਾਬਰ ਆਮਦਨ ਜਾਂ

ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਣਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਲਤਾ, ਸੌਖ, ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ-ਮੁਕਤਤਾ ਮਿਲੇਗੀ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਸਮਾਨ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣੇ ਪੈਣ। ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਕੱਪੜਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਉਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕੁੱਝ ਲਈ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕੁਝ ਲਈ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦਾ ਕੰਮ। ਜਦੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਉਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ? ਸਗੋਂ ਅੱਜ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨਾ ਪੈਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 8 :- ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਆਲਸੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ? ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ ?

ਜਵਾਬ :- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਆਲਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਕੰਮ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਹ ਵੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 5 ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 5 ਦਿਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਕੰਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸੁੱਖ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਸਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਲਸ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੀਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗਿਆਨ ਕਾਰਨ ਵੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਆਲਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਲਸ ਗਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰਸਮਲਾਈ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਓਗੇ ? ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਨਹੀਂ ਖਾਵਾਂਗਾ। ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਆਲਸੀ ਹੋ ? ਬਿਲਕੁਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਮਲਾਈ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਮਲਾਈ ਖਾਣ ਲਈ ਕਹਾਂਗੇ ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਸਮਲਾਈ ਖਾਓਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕਰੋਗੇ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰਸਮਲਾਈ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤੀ ਹੋ ? ਨਹੀਂ ਕਰੋਗਾ। ਮੁੱਖ ਚੀਜ਼ ਚੋਣ ਹੈ, ਆਲਸ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਵਧੀਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਤਾਂ ਆਲਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਾਪਸੰਦ ਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਲਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਆਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਆਨੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੇਗਾ।

ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਔਖਾ ਜਾਂ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ, ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ ਆਦਿ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਕੰਮ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਰੁਚੀ, ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ ਆਦਿ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਹੀ ਕੰਮ ਔਖਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਆਸਾਨ ਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਵਾਲ 9 :- ਕੀ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ ?

ਉੱਤਰ: ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਆਉ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਆਓ ਭੁੱਖ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ। ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕਿ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭੁੱਖਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਹ ਦੁੱਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਣਗੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸੀ ਵਾਲਾ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਅੰਗ ਦਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣਾ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਵੋਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਵਧੇਰੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵੀ ਵਧੇਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਖਾਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੀਭ ਸਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਬਿਮਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅੰਗ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਕਵਾਨ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਬਾਹਰੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਵੈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਨਾਲ। ਮਨੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਖੀ ਜਾਂ ਗ਼ਮੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਸਾਡੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ 'ਤੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਉਸ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਵਾਲ 10 - ਕੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੱਕੀ ਹੋਈ (ਬੋਰਿੰਗ) ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ? ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੇਗਾ ?

ਉੱਤਰ - ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਵਰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਕਣਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਅੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ

ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਭੋਗ ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਭੋਗ ਤੋਂ ਅੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵ ਉਸ ਭੋਗ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਾਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਅੱਕਣਾ ਹੋਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਕਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ। ਭਾਵ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਕ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਰਮ ਤੋਂ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਚੇਤਨਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਯਾਨੀ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਾਂਗੇ। ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚੇਤਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਗਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਰੀਰ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਇਹ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਇਸ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸੁਚੇਤ ਜਾਂ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਜੀਵਾਂਗੇ ? ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਸਾਹ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਕਿਉਂ ਆਵੇਗਾ? ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਗ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕਿਉਂ ਰਹੇਗਾ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗੀ ? ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮਨ-ਇੱਛਤ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਲਈਏ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਭਾਵ, ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੰਬੇ ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਭੋਜਨ ਖਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਨੰਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਨੰਦ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਤੱਕ ਖਾਣਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨੀਂਦ ਵਾਂਗ ਲੰਬੇ ਆਰਾਮ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਕੋਈ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਦੁੱਖ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨੀਏ। ਕੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ? ਆਓ ਜੂਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਆਉ ਸੁਆਦ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਣ ਦਾ ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸੁਆਦੀ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲਓ। ਜਿਸ ਪਕਵਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਮਨਚਾਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਖਾਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਅਨੰਦ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਇੱਕ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਕੀ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਜਦੋਂ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਇਸਦਾ ਸੁਆਦ ਚੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੇਖੋ, ਇਸ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹੁਣ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵਧੇਗਾ? ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵਾਂਗੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਜੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਗਤੀ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਸ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਨੀਰਸਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ। ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੈ, ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਤੀ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੁੱਖ ਨਾਲ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁੱਖ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਦੁੱਖ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਬਲਕਿ ਕੇਵਲ ਉਦਾਸੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਿਚ, ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਤੀਜਾ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਗੁਆਉਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ

ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸੁਸਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕੰਮ। ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰੀਏ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਕਮਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਸਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਧੰਦੇ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਘਟਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਨੀਰਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਸ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਦਾਸੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਦੁੱਖ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11 :- ਸਾਧੂ-ਸੰਤ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁੱਖ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ?

ਜਵਾਬ :- ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਦਾਸੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਥਨ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਕੇ ਹਨ। ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀਆਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਲੋ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ: ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਆਦਰਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਾਦਰ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਆਓ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਪੂਰੇ ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਸਗੁੱਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣ 'ਚ ਆਨੰਦ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੇਟ 'ਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਟ 'ਚ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਟ 'ਚ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਾਨੂੰ ਜੀਭ ਤੋਂ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਪੇਟ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਸਗੁੱਲਾ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਸਗੁੱਲਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਸੋਜ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸੋ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਸਗੁੱਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁੱਖ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ 10 ਕਿਲੋ ਰਸਗੁੱਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਖਾਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਜੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹੋਏ ਰਸਗੁੱਲੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਰਦ ਦੇਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਦੇਖੋ, ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਤਾਂ ਆਓ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਸਗੁੱਲੇ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਹੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਰਸਗੁੱਲੇ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਬਿਨਾਂ ਇੱਛਾ ਦੇ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ

ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਖੋ, ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਉਦਾਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਛਾ ਦੇ, ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਦੁੱਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਉਦਾਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਭਾਵ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਖ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਬਚਕਾਨੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਆਦਿ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਸਾਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਖਾਣ ਲਈ ਰਸਗੁੱਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦਾਹਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਬਣਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਹਰ ਬੰਦਾ ਗਰੀਬ ਬਣਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡੂੰਘਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਬੁੱਧ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵ, ਉਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਤਕ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਤ ਬਣਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੰਤ ਬਣੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਉਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਗ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ, ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12 :- ਪਰਿਵਰਤਨ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਮੁਨੀ, ਸੰਤ ਆਦਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਥਨ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਜਵਾਬ :- ਦੋਸਤੋ, ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਥਨ ਗਲਤ ਹੈ। ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸਗੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਪਾਣੀ ਭਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਫ਼ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਬਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਵਸਤੂ ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਦਾ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੂਲ ਤੱਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਯਾਨੀ ਉਹ ਮੂਲ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸੇ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਕੇਵਲ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਰ ਥਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਤੱਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੂਲ ਤੱਤ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵਡਿਆਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵ, ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਉਸ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਇਹ ਗੁਣ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿੰਨਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਣ ਹੈ। ਕੋਈ ਦਰਦਨਾਕ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ। ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਇਹ ਗੁਣ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹੋ।

ਸਵਾਲ 13 :- ਲੋਕ ਸਮਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ ਦਿਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਅਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਖ਼ਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ :- ਸਮਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਰਾਮਰਾਜ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਵਰਗ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਹੋਣ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਵਿਗੜੀ ਵੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਰਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਕਿਸ ਲਈ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਣ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਬਾਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝਗੜੇ, ਖੂਨ ਖ਼ਰਾਬਾ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ, ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਾੜੇ। ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਦੇ ਰਹੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਹੀ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਰੂਸ ਵਿੱਚ 30 ਜਾਂ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ? ਆਰਥਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਸਨ। ਗਰੀਬ ਅਜੇ ਵੀ ਗਰੀਬ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਨਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਾਜਵਾਦ ਅਜਿਹੀ ਭੈਭੀਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਨਾਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜਵਾਦ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਸਮਾਜਵਾਦ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਮੀਰ ਸਾਰੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਸਿਰਫ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦਾ ਰਾਜ, ਭਾਵ ਸਾਡਾ ਰਾਜ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਰ ਸਹੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਸਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਰੂਸ ਵੀ ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵੱਲ ਆਉਣ ਲੱਗਾ।

ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਨਾ ਆਵੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਤੀਜੇ ਲਿਆਏਗੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਵਿਚ ਵੰਡਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਆਨੰਦ ਮਾਣੇਗਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਰਾਬਰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਭਾਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸਨੂੰ ਔਨਲਾਈਨ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਆਨਲਾਈਨ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਆਦਿ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਵੋਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਤਾ ਕੋਲ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸਵਾਲ 14 :- ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ ? ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਕੀ ਹੈ ? ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ :- ਜੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਮੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਯਾਨੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਨੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਜੋ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਨੈਤਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਦਾਸੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਨੈਤਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜੇ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਨੈਤਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਅਨੈਤਿਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਮਨੋਰੋਗੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰੋਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਭਾਵ, ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ, 99 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਈ ਸਿਸਟਮ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਮਿਲੇ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15 :- ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਫਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ? ਯਾਨੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹੈ?

ਜਵਾਬ :- ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਸਫਲ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁੱਖ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁੱਖ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਸਫਲ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16 :- ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਆਦਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਸਿਸਟਮ ਆਏ ਅਤੇ ਫੇਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਵੇਗਾ ?

ਜਵਾਬ :- ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਤਿੰਨੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਤਿੰਨੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਲਾਭ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਨੁਕਸਾਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲ ਚੁਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲ ਚੁਣਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਔਖਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਵੀ ਸੀ। ਪਰ ਖੋਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਗੱਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਦਰਸ਼ ਵਜੋਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣਾ ਇੰਨਾ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਆਦੀ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਤਾਪਮਾਨ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਰਹਾਂਗੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਦਰਸ਼ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸੋਚੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 17 :- ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਜਵਾਬ :- ਹਾਂ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਮਝ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਫਰੇਮ ਹੈ। ਫੁਟਬਾਲ ਮੈਚ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਖੇਡਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ-ਨਾਪਸੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਜੋ ਜੋ ਚਾਹੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਜਾਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਸਭ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਾਰਾ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਨਰਮਾਈ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਵਾਲ 18 :- ਕੀ ਮੌਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ? ਕੀ ਮਨੁੱਖ ਅਮਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ :- ਮਨੁੱਖ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 80 ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਮਿਲੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਗੀ? ਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਈ, ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ

ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਚਲੇ ਹੁਣ ਸੌ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦੇਰ ਤੱਕ। ਭਾਵ ਉਹ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣਦੇ ਹਨ ?

ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕੁਦਰਤੀ ਉਮਰ ਦੁੱਖਾਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਅਸੁੱਖ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਆਵੇ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਸੁੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਭਾਵ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਵਧੇਗੀ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 150 ਤੋਂ 200 ਸਾਲ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਆਦਿ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ 400 ਸਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜਵਾਨ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਸੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 200 ਜਾਂ 400 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤੀਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਵਿਗਿਆਨ ਅਜਿਹੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਚਾਹੇ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਵਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਛਾ ਮੌਤ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨਗੇ ਨਾ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ। ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਅੱਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਰੋਤ ਵੀ ਅੱਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਨੁੱਖ ਅਮਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 19 :- ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ?

ਜਵਾਬ :- ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਓ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਸਮਝੀਏ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਜੋਂ ਪੈਸਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੌਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜੋ ਚਾਹੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਮੰਗੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਝਗੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਗੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪਿਆਰ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਿਆਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਹੈ, ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪੈਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪਿਆਰ ਲਈ ਬਣਨਗੇ। ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। ਪਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਸਾ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਿਆਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜਾ ਅਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ

ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ।

ਸਵਾਲ 20 :- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ? ਯਾਨੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਿਸਟਮ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਫੇਲ੍ਹ ਰਹੇਗਾ? ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਜਵਾਬ :- ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਲੋਕ ਕੀ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਉਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹਨ ਆਦਿ, ਤਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਸੁਧਾਰ ਕਰੋ? ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀ ਗਲਤ ਕਿਰਿਆ ਹੈ? ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸਮਝੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਓ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝੀਏ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਲੋਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਨੈਤਿਕ ਜਾਂ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਠੀਕ ਹੈ? ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਲੋਕ, ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਫੇਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਹੁਣ, ਕੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਮਰੱਥਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਕੋ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੀ ਨਹੀਂ? ਗੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾ ਕੇ। ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਦਾਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁੱਟਦੇ ਰਹੇ? ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਰਹੇ? ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਸਰਾਪਦੇ ਰਹੇ? ਜਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਭੈੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ?

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਠੀਕ ਹਨ। ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕੋ, ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ? ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰੇ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਸੁਧਾਰੇਗੀ ਕਿ ਵੀਰ ਜੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ? ਪਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਕੀ ਹੈ? ਭਰਾਵੋ, ਲੋੜ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਗਲਤ ਰਸਤੇ

ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਵਾਲ 21 :- ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਭੌਤਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਫਲ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਾ ਲਏ ਜਾਣ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਦੇਸ਼ ਤੇਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਿ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਪਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲ ਅਸਲੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਲਪਨਿਕ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਸਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਇਹ ਇਕੋ ਗੱਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਹੀ ਕਲਪਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਕਿਵੇਂ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਕੀਕਤ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦਾ। ਜੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਈ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਓ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ। ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਕੁਝ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ਼ਮੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਚੇਤਨ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਆਦਿ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ। ਬਾਹਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤੱਕ ਉਹੀ ਜੀਵਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਿਰਾ ਬਾਹਰੋਂ ਸੰਸਾਰ ਤੱਕ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਰੀਰ। ਜੇ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਜਾਂ ਉਦਾਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਖੁਸ਼ੀ, ਉਦਾਸੀ, ਡਰ, ਲਾਲਚ, ਚਿੰਤਾ, ਪਿਆਰ, ਈਰਖਾ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਆਦਿ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕੁਝ ਬਾਹਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਈ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਲੌਕਿਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਆਦਿ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ਼ਮੀ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸੁੱਖ ਜਾਂ ਗ਼ਮੀ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਸਟਮ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਅਜਿਹੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੰਭਵ ਬਣਾਵੇਗੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚ ਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਵ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਸਿਮਰਨ, ਤਪੱਸਿਆ, ਜਪ ਆਦਿ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਪਯੋਗ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 22 :-- ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਆਉਣ ਦੇਣਗੇ ? ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਮਹਾਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਾਂਗ ਆਮ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ?

ਜਵਾਬ :-- ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮਹਾਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਹਾਨ ਬਣੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਮਹਾਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੂਜਾ, ਖੁਸ਼ਾਮਦ, ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਸ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕ ਆਸ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਮਹਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਨੂੰ ਮਹਾਨ ਬਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਮਹਿਮਾਵਾਨ ਬਣ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੂਲ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਕਰਾਂਗੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਜੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇਗੀ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਭਰਾ ਹੋਵੇ, ਆਦਿ। ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭਰਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ, ਅਸੀਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹੋ ? ਇਹ ਵੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਠੀਕ ਹੈ ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਹਾਨ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਮਹਾਨ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇਗਾ ? ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਬੇਲੋੜਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਘਟੀਆ ਪਦਵੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੋਂ ਸੁਣਨਗੇ ਅਤੇ ਸਮਝਣਗੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਹੈ,

ਜਿਸ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਹ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਗੁਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਾਨ ਦੇਣੀ ਜਾਂ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸ ਡਰ ਵਿਚ ਬੀਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਆ ਕੇ ਸਾਡਾ ਰੁਤਬਾ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ। ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ

ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਡਾ ਪੈਸਾ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਸਦਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਬੀਮਾਰ ਪੈ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਆ ਕੇ ਬਦਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਲਈ ਲਾਲਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਥੋੜਾ ਸੋਚੋ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ? ਫਿਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਵੇਗਾ? ਕਿਉਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜਾ

ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰੇਗਾ? ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਸੋਚੇਗਾ? ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਣ ਕਿਉਂ ਸਮਝੇਗਾ? ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਲੜੇਗਾ? ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ? ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸੋਚੋ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋਗੇ? ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਕਿਉਂ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਮੋਜੂਦਾ ਮਾੜੀ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ, ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ, ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਜੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਾ ਆਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23 :- ਪਰਮਾਣੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਚੇਤਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?

ਉੱਤਰ :- ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ (ਹੋਸ਼) ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਚੇਤਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਚੇਤਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਦਿ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚੇਤਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਜੋ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਜੋ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਣੂ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਂ, ਜੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣੂ ਨੂੰ ਗਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਸੀਂ, ਚੇਤਨ ਲੋਕ, ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਅਚੇਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਨਾਸਤਿਕ ਫਲਸਫੇ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪਰਮਾਣੂ ਹਨ, ਚੇਤਨਾ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਫਲਸਫਾ ਉਸ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਰਮਾਣੂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਜੀਵ ਜੀਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਆਓ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਰਮਾਣੂ ਸੀ।

ਅਤੇ ਕੋਈ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਗਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ? ਕਿਉਂਕਿ ਗਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸ ਅਣੂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਛਾਵਾਨ ਚੇਤਨ ਜੀਵ, ਭਾਵ ਜੀਵ, ਉਸ ਅਣੂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਥਾਂ ਜੜਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਣੂ ਇੱਕ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਇੱਕ ਅਣੂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਣੂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਣੂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਨੀਂਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਗ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਜਾਗਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਡੀ ਚੇਤਨ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਡੀ ਅਚੇਤ ਅਵਸਥਾ। ਅਚੇਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਣਾ। ਬੇਹੋਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਰਾਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਇੱਛਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਅਣੂ ਨਿਰਜੀਵ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਨਿਰਜੀਵ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਕਿ ਸਜੀਵ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਰਜੀਵ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਸਜੀਵ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਪਦਾਰਥ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ। ਭਾਵ ਨਿਰਜੀਵ ਕਦੇ ਚੇਤਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਦਾ ਨਿਰਜੀਵ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਣੂ ਜੇ ਅਡੋਲ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਅਣੂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਉਸ ਅਣੂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਪੱਧਰ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਕੋਈ ਗਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਿਸ ਵੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਉਸੇ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਵਸਥਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਮਝੋ ਕਿ ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇੱਛਾ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਛਾ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਚੇਤਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਣੂ ਜੜ੍ਹ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਚੇਤਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਨਿਰਜੀਵ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਪਾਣੀ ਇੱਥੇ ਤਰਲ, ਬਰਫ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਾਫ਼ ਦੇ ਚੱਕਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹ ਗੁਣ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਣੂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਕੇਵਲ ਚੇਤਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੇਜਾਨ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਦਾਰਥ ਨਿਰਜੀਵ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜੀਵ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਚੇਤਨਾ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੀਵ ਨਹੀਂ। ਜੜਤਾ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਇੱਛਤ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਖੋਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਂ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖੋਜ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਖੋਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ

ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਕੇ ਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸਹੀ ਲੱਗੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸੱਚ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ :- 24 - ਧਰਮ, ਕਾਮ ਅਤੇ ਮੋਕਸ਼ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਮਝ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ :- ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬੋਲ ਅਤੇ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਵਾਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਇਹ ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ ਅਤੇ ਮੋਕਸ਼ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਧਰਮ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਰਥ ਅਤੇ ਕਾਮ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਧਰਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ। ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਧਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਣਾਉਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਅਪਣਾਉਣ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬੰਧਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਖ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੇਵੇਗਾ ਉਹ ਧਰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਨੂੰ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਅਧਰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੀਵਤ ਹੋਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੋਕਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਕਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬੰਧਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੰਧਨ ਹੋਵੇ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੰਧਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਸੀ ਕਿ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ ? ਸੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਚਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਭੋਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਵਸਥਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਬਣੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੰਧਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਭੋਗਣਾ (ਆਨੰਦ) ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਬੰਧਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਯਾਨੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਅਤੇ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੋਕਸ਼ ਹੈ ਭਾਵ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮਿੱਥ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਥ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਅਰਥ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਰਥ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨਰਥ (ਬੁਰਾ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ, ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਨੁੱਖ

ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਦੇ ਅਰਥ ਵੀ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਉਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਉਦਾਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਵੇਗੀ ਇਹ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ

ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਉਦਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਧਰਮ ਤੋਂ ਪਰ ਇਹ ਅਰਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮੁਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਧਰਮ ਹੈ, ਭਾਵ ਧਰਮ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਵੀ ਮੁਕਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾਮਨਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੀਵਿਤ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਛਾ ਕਰੋਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੀਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਅਰਥ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਰਮ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਅਤੇ ਮੋਕਸ਼ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ 25 :- ਤੁਹਾਡੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਇਹ ਕਰਮ ਸਿਧਾਂਤ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗੀ ?

ਜਵਾਬ :- ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਕੋਈ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਛਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਆਪ ਹੀ ਰਚਨਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਜ, ਰੁੱਖ ਬਣ ਕੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਕਈ ਬੀਜ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ, ਇੱਕ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਖੁਦ ਇੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਿਤੇ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਤੇ ਅਰਧ-ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਰੱਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਨ ਲਈ ਮੇਰੀ ਪੁਸਤਕ ' ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ' ਪੜ੍ਹੋ।

ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਖੋਜ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਾ ਪਵੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮਨਚਾਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ

ਸਕੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੂਜੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਓਨੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਧੇਗੀ। ਹੁਣ ਸੋਚੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਵਧੇਗੀ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਭ ਕੁਝ ਪੁੰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਅਤੇ ਪੁੰਨਾਂ ਲਈ ਗਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ। ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਗਿਆਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਬਲਬ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਸੀ? ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਓਗੇ? ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਬਲਬ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁੰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਆਪਣੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਇੱਥੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਮੂਹਿਕ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਲੈ ਲਵੋ। ਕੀ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ? ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਆਦਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇੰਨਾ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮੂਹਿਕ ਹੈ।

ਪਾਪ ਅਤੇ ਪੁੰਨ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਸਮੂਹਿਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਹਿਣਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਾਪ ਅਤੇ ਪੁੰਨ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮੂਹਿਕ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਓਨੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਰਹਾਂਗੇ, ਓਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26 :- ਕੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ :- ਹਾਂ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਆਓ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਪੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਜੋ ਵੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੁੱਧ ਦੀ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੈ। ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਕੁਝ ਦੁੱਖ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮਹਿਲ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਿਕਸੂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਿਆ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਾ ਆਵੇ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉਤਸੁਕਤਾ ਜਾਗਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਬੁੱਧ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲੱਭੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਔਖੇ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ

ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜੋ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਰ ਸਕੀਏ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਚਾਹੀਏ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਭੋਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੋਗ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਹੀਏ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਦੁੱਖ ਲਈ। ਦਿਸਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਇੱਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਆਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਆਨੰਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27 :- ਔਰਥਿਦੇ ਫਲਸਫ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਮਝ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ :- ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ? ਕਿਉਂਕਿ ਮਕਸਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਥੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦਾ। ਉੱਥੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋਗੇ ਕਿ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇਗਾ ? ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛੋਗੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਕੇ ਕੀ ਮਿਲੇਗਾ ? ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਗੱਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕੀ ਕਰੋਗੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹ ਇਹੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਅਜਿਹੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ ਆਦਿ ਅਤੇ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਛਾ- ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਠੀਕ ਹੈ ? ਸਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਸੁਆਦੀ ਭੋਜਨ ਖਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ ਖੁਸ਼ੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪੜਾਅ ਜਾਂ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ। ਇਸ ਲਈ ਚਰਚਾ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 28 :- ਕੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ? ਕੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ :- ਹਾਂ, ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤਰਕ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤਰਕ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਕੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਹੁਣ ਤਰਕ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸੀ ? ਹੁਣ ਉਹ ਇਹ ਸਵਾਲ ਗਲਤ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰਕ ਕਿਸੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਹੀ ਅਨੁਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੈ, ਮਖਮਲ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਸਾਧਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਰਕ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸਦਾ

ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਸਾਧਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਤਰਕ ਕਿਸੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੋ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੁਝ ਅਨੁਭਵ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਿਸਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਏ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਆਦਿ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਨੁਭਵ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਸਤੂ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇਸ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਮਝ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਪਯੋਗ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਵੀ ਤਰਕ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਤਰਕ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਤਰਕ ਵੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਕੀ ਖਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੁਝ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਤਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਤਮਾ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੰਦਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਨਾ-ਹੋਣਾ ਨੂੰ ਤਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਲਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 29 :- ਤੁਸੀਂ ਸੰਸਕਾਰਾਂ (ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ) ਬਾਰੇ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰਾਂਗੇ ?

ਉੱਤਰ - ਸੰਸਕਾਰ (ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਆਕਾਰ। ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੰਸਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ, ਇਸ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕਸੁਰਤਾ (ਤਾਲਮੇਲ) ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਵਾਰ ਕਈ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕਲਕੋਟਿੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਇਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਉਸਨੂੰ ਸਭਿਅਕ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਸਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਘੱਟ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸ ਜਨਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਜਨਮ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ (ਰਸਮਾਂ, ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ) ਦਾ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ

ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਛਲਾ ਜਨਮ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਨਮ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੋਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋਵੋਗੇ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ ਸੰਸਕਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨੀਤੀ ਨਿਯਮ, ਰਿਵਾਜ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸੰਸਕਾਰ, ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਿੱਖਣਾ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਹੁਣ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਸਮਝਦਾ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਇਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਲਈ ਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਵੀ ਝੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ।

ਮਾੜੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿਓ, ਇਹ ਹੀ ਸੰਸਕਾਰ ਜਾਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਇ :- 15

ਸੰਖੇਪ ਸਿੱਟਾ:-

ਇਸ ਸਾਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ' ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕਠੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਰੱਥ, ਸੁੰਦਰ, ਸ਼ਾਂਤ, ਸਿਹਤਮੰਦ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਦੇ। ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁੱਖ, ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ। ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਕੋਈ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ (ਭੋਗ) ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਾਂਗੇ। ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਿਆਨ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਹੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ? ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਲੋਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਭਾਈ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਹੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ। ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਾਂ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇ ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਮਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ

ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਫਿਲਹਾਲ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਟੀਚਾ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਟੀਚਾ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਲਿਖਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੜਾਈ, ਅੰਦੋਲਨ, ਹੜਤਾਲ, ਮੰਗ ਪੱਤਰ, ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਭਾਵ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਆਦਿ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ।

ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ -

ਪ੍ਰੋਮਜੀਤ ਸਿਰੋਹੀ

ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਲੇਖਕ, ਬੁਲਾਰੇ, ਸੰਸਥਾਪਕ

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ (ਐਨ ਜੀ ਓ ਸੰਸਥਾ)

9013383424 ਇਹ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਵਲੰਟੀਅਰ, ਪੋਸਟਰ ਕਵਿਟਿਵਿਓ, ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਾਧਾਨ ਮੂਲ ਪੁਸਤਕ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲਥਾਕਾਰ (ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)

ਮੁਹਾਲੀ, ਪੰਜਾਬ

8437823513

ਵੈੱਬਸਾਈਟ- www.universallifemanagement.org

youtube-universallifemanagement

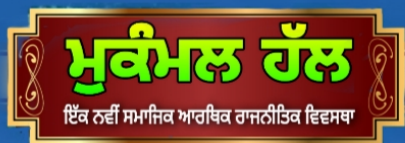
ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ-

ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਨਾਬਰਾਬਰੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਯੁੱਧ, ਗਰੀਬੀ, ਗੁਲਾਮੀ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਭ੍ਰਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ, ਡਰ, ਇਰਖਾ, ਅਗਵਾ, ਬਲਤਾਕਾਰ, ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਮਿਲਾਵਟ

- ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ - ਸਿਖਲਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸੁੱਖ- ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ।
- ਬਿਨਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ।
- ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹਰ ਵੇਲੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਰਹਿਗਾ।
- ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋਮਜੀਤ ਸਿਰੋਹੀ
9013383424

ਲੇਖਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਹੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

www.universallifemanagment.org

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦਿਕ - ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ - 8437823513

ਯੂਨੀਵਰਸਲ
ਲਾਇਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ
ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ

ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ

ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤੇ ਅਨੋਖੀ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ
ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਵਿਵਸਥਾ

ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ } ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ, ਸਵਿਧਾਨਕ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਾਲੀ ਬਿਨਾਂ ਅੰਦੋਲਨ, ਜਲੂਸ, ਵਿਰੋਧਤਾ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ **2029** ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਯੂ ਐਲ ਐਮ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤੇ ਅਨੋਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਵਸਥਾ (ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ) ਦੀ ਖੋਜ ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਸੁੱਖੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਿਖਿਆ ਨੀਤੀ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੀਤੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੀਤੀ, ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਨੀਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਸੰਸਾਰਿਕ, ਕੁਦਰਤੀ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਹਰੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਭਰਪੂਰ ਜੀਣਗੇ, ਇਸ ਸੱਭ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਸੁੱਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸਤਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਸ ਦਾ ਭੂਤ ਕਾਲ ਵੀ ਸੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਭੂਤ ਕਾਲ ਖਰਾਬ (ਦੁੱਖੀ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਬਹੁਤ ਸਤਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

**ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ
ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ**

ਹਰ ਸਮੇਂ **24 / 7** ਰਾਜਨੀਤਿਕ (ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ) ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ
ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਨਵਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ

www.universallifemanagment.org : 8437823513

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੰਸਥਾ

ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੈ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਸਮਰੱਥੀ ਭਰਪੂਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਪਾਖੰਡਵਾਦ, ਚੋਰੀ
ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਨਕਲੀ ਸਮਾਨ,
ਨਸ਼ੇ, ਅਧੀਨਗੀ, ਜਾਤੀਵਾਦ

ਗ਼ਰੀਬੀ, ਧੋਖਾ, ਈਰਖਾ, ਝਗੜਾ, ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਫ਼ਰਕ
ਯੋਨ ਸ਼ੋਸ਼ਨ, ਜਨਸੰਖਿਆ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ
ਖਰਾਬ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ, ਮਿੱਟੀ, ਖੁਰਾਕ, ਅਸੁਰੱਖਿਆ

ਸਭ ਸਮੱਸਿਆ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ

ULM

ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਲ

ਪ੍ਰੋਮਜੀਤ ਸਿਰੋਹੀ

ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਲੇਖਕ

ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨਾਗਰਿਕ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਇੱਛਾ
ਭਰਭੂਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭੋਗਣਗੇ। ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਈਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

8437823513

ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ

www.universallifemanagement.org